

Environmentální aspekty komunitně vedeného místního rozvoje

Zuzana Fryštáková

Bakalářská práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav environmentální bezpečnosti
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Zuzana Fryštáková**
Osobní číslo: **L12369**
Studijní program: **B3953 Bezpečnost společnosti**
Studijní obor: **Řízení environmentálních rizik**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Environmentální aspekty komunitně vedeného
místního rozvoje**

Zásady pro vypracování:

1. Provedte teoretický rámec problematiky regionálního rozvoje.
2. Diskutujte principy CLLD.
3. Analyzujte environmentální aspekty SCLLD MAS Buchlov.
4. Zhodnoťte a navrhněte opatření.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] KURAŠ, Mečislav. Odpadové hospodářství. Vyd. 1. Chrudim: Ekomonitor, 2008, 143 s. ISBN 978-80-86832-34-0.

[2] MAS BUCHLOV. Integrovaná strategie území MAS Buchlov pro období 2014 - 2020. 2014, 119 s.

[3] WOKOUN, René. Regionální rozvoj: (výchozí podmínky regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-807-2016-990.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

RNDr. Jakub Trojan

Ústav environmentální bezpečnosti

Datum zadání bakalářské práce:

6. února 2015

Termín odevzdání bakalářské práce:

16. května 2015

V Uherském Hradišti dne 20. února 2015

doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan

prof. PhDr. Jiří Chlachula, Ph.D.
pověřený ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen přípuští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti

13.5. 2015

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce „Environmentální aspekty komunitně vedeného místního rozvoje“ je analyzovat integrovanou strategii území místní akční skupiny Buchlov se zaměřením na environmentální aspekty této strategie a tyto aspekty zhodnotit.

V teoretické části jsem provedla teoretický rámec problematiky regionálního rozvoje a rozvedla principy komunitně vedeného místního rozvoje.

V praktické části jsem nejdříve charakterizovala místní akční skupinu Buchlovska. V další části jsem se podrobně zaměřila na zhodnocení environmentálních aspektů integrované strategie území „Z kraje pod Buchlovem“ a na prioritní oblast týkající se odpadového hospodářství. Následuje část, ve které se věnuji realizaci odpadového hospodářství na území konkrétní členské obce.

Klíčová slova: regionální rozvoj, environmentální aspekty, SCLLD, odpad, Buchlovska

ABSTRACT

The aim of my Bachelor's work „Environmental Aspects of Community-Led Local Development“ is to analyse Integration strategy of Local action group Buchlov focusing on environmental aspects and evaluate them.

The theoretical part focuses on the theory of the regional development and on principles of the Community-Led Local Development.

In the practical part I characterized the Local action group Buchlov. In the next part I evaluated environmental aspects in the strategy and priority section of waste management. The following section is about realization of the waste management on the area of member village. Finally, I realized questionnaire between citizens of the village. I evaluated this questionnaire and then were created several proposals to improve.

Keywords: local development, environmental aspects, SCLLD, waste, Buchlov region

Mé poděkování patří především vedoucímu mé bakalářské práce, RNDr. Jakobovi Trojanovi, MSc, MBA, za odborné poznatky, rady a především trpělivost při zpracovávání mé bakalářské práce.

Dále bych chtěla poděkovat paní Mgr. Martě Poláškové, manažerce místní akční skupiny Buchlov a panu Petru Dulovi, místostarostovi obce Boršice za cenné rady a připomínky.

V neposlední řadě bych chtěla poděkovat také svým rodičům a přátelům, za podporu během celého mého studia.

Motto:

„Začátek, to je ta nejdůležitější součást každé práce“

Platón

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA REGIONÁLNÍ A STRUKTURÁLNÍ POLITIKY	11
1.1 HISTORICKÝ VÝVOJ REGIONÁLNÍ POLITIKY V EVROPĚ	11
1.2 VÝVOJ REGIONÁLNÍ A STRUKTURÁLNÍ POLITIKY EVROPSKÉ UNIE	12
1.3 PRINCIPY REGIONÁLNÍ A STRUKTURÁLNÍ POLITIKY EVROPSKÉ UNIE	15
1.4 NÁSTROJE REGIONÁLNÍ A STRUKTURÁLNÍ POLITIKY	16
1.5 FONDY A INICIATIVY FINANCUJÍCÍ REGIONÁLNÍ A STRUKTURÁLNÍ POLITIKU EU 17	
2 STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY	19
2.1 ANALYTICKÁ ČÁST	19
2.1.1 Česká republika v evropském kontextu	21
2.1.2 Zhodnocení vývojových tendencí faktorů regionálního rozvoje	21
2.1.3 Typologie regionů	22
2.1.4 Analytické závěry	22
2.2 NÁVRHOVÁ ČÁST	23
2.2.1 Dlouhodobá vize regionálního rozvoje ČR	23
2.2.2 Cíle a priority regionální politiky ČR 2014- 2020	23
2.2.3 Typologie regionů pro účely programování	24
2.2.4 Prioritní oblasti a priority regionální politiky 2014-2020	25
2.2.5 Územní dimenze programování	27
3 KOMUNITNĚ VEDENÝ MÍSTNÍ ROZVOJ	30
3.1 STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE (SCLLD).....	30
3.2 NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY EU Č. 1303/2013.....	31
3.2.1 Místní akční skupina	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	36
4 METODIKA	37
4.1 CÍL PRÁCE	37
4.2 METODY POUŽITÉ PŘI ZPRACOVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	37
5 MAS BUCHLOV	38
5.1 STRATEGIE „Z KRAJE POD BUCHLOVEM“	40
5.2 ENVIRONMENTÁLNÍ ASPEKTY STRATEGIE „Z KRAJE POD BUCHLOVEM“	40
5.2.1 Chráněná území	41
5.2.2 Ochrana ovzduší	41
5.2.3 Ochrana vod	41
5.2.4 Ochrana půdy	42

5.3	ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	42
5.3.1	Projekt „Společně sa naučíme ekologicky nakladať s odpadom“	42
6	REALIZACE SBĚRU ODPADU V ČLENSKÉ OBČI.....	46
	OBEC BORŠICE	46
	POŘÍZENÍ TECHNIKY NA SVOZ SEPAROVANÉHO ODPADU	47
	Financování	49
	Další využití techniky	50
6.1	SYSTÉM NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍM ODPADEM	51
6.2	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI OBČANY OBCE BORŠICE	52
6.2.1	Výsledky dotazníkového šetření.....	52
	Vyhodnocení dle závislostí.....	58
6.3	SWOT ANALÝZA.....	59
7	ANALÝZA RIZIK SYSTÉMU NAKLÁDÁNÍ S ODPADY V BORŠICÍCH....	63
7.1	NEGATIVNÍ LEGISLATIVNÍ ZMĚNY	63
7.2	ODBORNOST/NEODBORNOST ZAJINTERESOVANÝCH.....	63
7.3	ZVÝŠENÍ NÁKLADŮ NA PROVOZ TECHNIKY	64
7.4	VZNIK SKLÁDEK	64
7.5	FINANČNÍ PROSTŘEDKY V BUDOUCNU	64
7.6	PASIVITA OBČANŮ	64
7.7	SNIŽUJÍCÍ SE INFORMOVANOST A VZDĚLANOST.....	64
7.8	OHROŽENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	65
7.9	ANALÝZA RIZIK	65
8	SHRnutí A DOPORUČENÍ.....	67
	ZÁVĚR	69
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ	70
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	73
	SEZNAM OBRÁZKŮ	74
	SEZNAM TABULEK.....	75
	SEZNAM GRAFŮ	76
	SEZNAM PŘÍLOH.....	77

ÚVOD

S novým programovacím obdobím přichází nová Strategie regionálního rozvoje. Aktuální strategie pro programovací období 2014-2020 je oproti letům minulým zaměřena především na řešení specifik jednotlivých území a je zde patrný velmi výrazný trend regionalizace.

Novinkou, je tzv. komunitně vedený místní rozvoj, který vychází ze současné metody Leader, který se stal nástrojem určeným pro konkrétní území, na něž je vázáno jeden či více cílů fondů Evropské unie a dozajisté se mu dostane velké role hlavně v periferních oblastech, kde bude značně nápomocen zacílit prostředky na správná místa a pomůže tyto prostředky efektivněji a využívat. Použití tohoto nástroje sebou nese mnoho nových povinností, které musí být splněny. Jedná se o zpracování několika nových, územně mířených, strategických plánů, pro dílčí území, jež budou při využívání tohoto principu uplatňovány.

Významnou roli zde hrají Místní akční skupiny, jednotlivých území, které tyto plány zpracovávají. Výhodou vytvoření těchto individuálních dokumentů je rozhodně možnost komparace jednotlivých území a možnost demonstrace vlastností a specifik různých oblastí, ať už co se týče jejich geografické polohy, tak i např. ekonomického či environmentálního potenciálu.

Cílem této práce je zanalyzovat environmentální aspekty Integrované strategie území „Z kraje pod Buchlovem“, a ty následně zhodnotit. V rámci praktické části je především vy- zdvihována oblast týkající odpadového hospodářství s následnou ukázkou realizace a fungování svozu odpadu na území členské obce Boršice, ve které byl uskutečněn i dotazníkový průzkum mezi občany této obce.

Při vypracovávání této práce bylo použito několik výzkumných metod. V první řadě proběhl sběr dat, který probíhal formou rešerše literatury a relevantních dat na internetu a spolupráce s institucemi.

Následně byla provedena SWOT analýza, která nám pomohla identifikovat silné a slabé stránky systému separace odpadu v obci.

V neposlední řadě byla zařazena do práce také analýza rizik pomocí matice rizik.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA REGIONÁLNÍ STRUKTURÁLNÍ POLITIKY

Jedním z velkých cílů Evropské integrace je umožnit všem občanům, firmám a institucím participovat na pozitivěch, kterých bylo v rámci EU, za dobu fungování, dosaženo.

Z tohoto principu vyplývá stále se zvyšující snaha o vyrovnání a snižování rozdílů v hospodářské úrovni regionů členských států. S možností vyrovnání a snižování těchto rozdílů úzce souvisí přidělování prostředků, které jsou určeny k postupnému vyrovnávání ekonomické a hospodářské úrovně členských zemí a k rozvoji regionů v EU. Významný úkol tedy připadá strukturální a regionální politice, jejichž pomocí probíhá snižování rozdílů v životní úrovni a realizace politiky nezaměstnanosti. Tento proces vyrovnávání je realizován zejména podporou hospodářských i sociálních struktur v zaostávajících regionech či v regionech průmyslově slabších.

Mezi hlavní nástroje, pomáhající naplňovat cíle regionální a strukturální politiky patří především různé typy fondů, jež poskytují slabším regionům a členským státům prostředky na zlepšení jejich situace. Významným rysem těchto politik je fakt, že žadatel, žádající o podporu, musí vyvinout značné úsilí a předložit EU kvalitní programové a projektové dokumenty, jež jsou prvním krokem ke zdárnému získání prostředků. [1]

1.1 Historický vývoj regionální politiky v Evropě

V 80. a 90. letech 20. století se slova region a regionální začaly dostávat do popředí a získávaly si na oblibě jak v politické, tak i vědecké diskusi. Regiony už nejsou považovány pouze za formální vyjádření prostorové kvalifikace, ale za konstituční prvek společenské a ekonomické struktury. [2]

Naprosté počátky regionální politiky sahají až do třicátých let dvacátého století, do období velké hospodářské krize. V této době byla Velká Británie postavena před otázkou, jak vyřešit dopady této krize v průmyslových regionech, jež se tento problém týkal nejvíce. Problémové regiony zaznamenaly markantní propad jejich socioekonomické úrovně, ve srovnání s regiony jinými. Z tohoto důvodu byl stát nucen přijmout taková opatření, jež by tuto stále se zhoršující socioekonomickou situaci zmírnil. Tehdy byl přijat historicky první legislativní dokument „Zákon o speciálních územích“ v němž byly vymezeny problémové regio-

ny, nástroje pomoci či stanoveny pravidla pro získávání prostředků. Od těchto dob se začala regionální politika ve Velké Británii vyvíjet nepřetržitě.

Mezi dalšími státy, jež začaly aplikovat principy regionální politiky, patří Francie a Itálie, a to v období po druhé světové válce, kdy bylo třeba snížit rozdíly mezi jednotlivými regiony. Většina západoevropských zemí začala operovat ve sféře regionální politiky později, a to na přelomu padesátých a šedesátých let. [3]

1.2 Vývoj regionální a strukturální politiky Evropské unie

Pomoc postiženým a slabým regionům členských států EU, odvětví, do kterého Evropská unie vyčleňuje značné množství prostředků.

Mezi prvotní dokument, ve kterém je regionální politika definována jako cíl, je Římská smlouva o založení Evropského společenství z roku 1957, kde je ve článku 2 ustanoveno, že „posláním Společenství je vytvořením společného trhu a hospodářské a měnové unie a prováděním společných politik nebo činností uvedených v člácích 3 a 4 podporovat harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj hospodářských činností, vysokou úroveň zaměstnanosti a sociální ochrany, rovné zacházení pro muže a ženy, trvalý a neinflační růst, vysoký stupeň konkurenceschopnosti a konvergence hospodářské výkonnosti, vysokou úroveň ochrany a zlepšování kvality životního prostředí, zvyšování životní úrovně a kvality života, hospodářskou a sociální soudržnost a solidaritu mezi členskými státy“. [8]

Již v roce 1958 byl ustanoven fond, který nese název Evropský sociální fond, jehož cílem bylo přispívat k rekvalifikaci pracovní síly a postavit se problému s nezaměstnaností mladých lidí a byla založena Evropská investiční banka.

V roce 1961 byl založen Evropský zemědělský garanční a asistenční fond, který měl napomáhat financování společné zemědělské politiky. Jedním z milníků samotného zavedení společné regionální politiky bylo založení Evropského fondu regionálního rozvoje (1975), který se stal hlavním nástrojem pro realizaci regionální politiky. Vývoj regionální politiky byl také značně ovlivněn v roce 1973 přistoupením Velké Británie, Dánska a Irska. [12]

Regionální politika tedy prošla určitým vývojem, přičemž v současnosti se opírá o definici, která je uvedena ve článku 130A „Jednotného evropského aktu“ z roku 1986:

„Společenství rozvíjí a uskutečňuje aktivity vedoucí k posilování své ekonomické a sociální soudržnosti. Společenství se zaměřuje zvláště na zmenšování nerovnoměrností mezi různými regiony a soustřeďuje se na zaostalé regiony, jimž se dostává nejmenší podpory“[7]

V roce 1988 došlo k první reformě regionální politiky. Která spočívala v integraci částí regionální politiky do politiky strukturální. Po podepsání Maastrichtské smlouvy v roce 1993 dochází k další reformě strukturálních fondů. Největší změnou, jež nastala, bylo ustanovení fondu soudržnosti. Tento proces vedl k tomu, že sektor regionální a strukturální politiky navýšil celkový rozpočet EU.

V roce 1997 byla podepsána Amsterodamská smlouva, která měla revidovat maastrichtskou smlouvu a zjednodušit fungování celé EU.

Oproti letem předešlým, léta 2000-2006 byla charakteristická chůzí, docílit vyšší efektivity při využívání finančních prostředků. [1]

Regionální politika v letech 1980- 2000

Po vstupu Řecka a Portugalska došlo ke zvýšení meziregionálních disparit, protože noví členové byli ekonomicky výrazně slabší než ostatní členské státy. Významný posun v oblasti strukturální politiky znamenal, již výše zmiňovaný Jednotný evropský akt (1987). Byl to významný dokument, který vedl k posílení postavení regionální politiky EU, a to zdůrazněním faktu, že k dosažení jednotného volného trhu a dalších cílů má být dosaženo tak, aby byly zároveň splněny cíle soudržnosti. Kromě vytvoření jednotného trhu do roku 1992 je zde uvedena i nutnost vyrovnání regionálních disparit členských států a posílení zaostalých regionů.

Za velmi důležité považuji zmínit i předvstupní pomoc, která byla realizována formou tří hlavních nástrojů, jejichž cílem bylo napomáhat s řešením konkrétních úkolů při zavádění evropské legislativy a usnadnit přípravu státu na přistoupení k EU.

PHARE

„Program, který byl založen Evropskou unií v roce 1989 s cílem napomoci změnám v Polsku a Maďarsku. Následně byl rozšířen na další transformující se země. Poskytuje nenávratnou finanční pomoc na reformy spojené s přípravou kandidátských zemí na vstup do EU.“ [11]

Podpora investiční činnosti v soukromém sektoru, akce v oblasti managementu, profesního vzdělávání zaměstnanců. Dále podporoval restrukturalizaci zemědělství, venkovských oblastí, zdravotnictví, oblast ochrany ŽP a zachovávání a udržování uměleckých památek.

ISPA

Tento nástroj byl zaměřen na zlepšení kvality infrastruktury v sektorech dopravy a ŽP. Pomoc byla určena pro vstupující země v mezidobí od roku 2000 do chvíle, kdy země vstoupily. ISPA byla svým zaměřením v souladu s Fondem soudržnosti, který nástroj ISPA nahradil v okamžiku vstupu země do EU. [22]

SAPARD

Podpora pro kandidátské země v oblasti zemědělství a venkova. Pomoc se vztahovala na provádění *acquis communautaire*¹ v oblasti zemědělské politiky, investice do zemědělství, vytváření seskupení producentů, technická pomoc, zlepšování odborného vzdělávání, zlepšování infrastruktury na venkově, obnova a rozvoj vesnic. [33]

Agenda 2000

Tento dokument byl přijat Evropskou komisí v roce 1997 a zabíral se aspekty rozšíření unie o žadatelské země, převážně stavem připravenosti těchto zemí. Obsahovala i reformu společných politik (zemědělské, sociální, hospodářské soudržnosti), zavádění ekologických standardů. Součástí byl také finanční rámec na období 2000-2006.

Regionální politika v letech 2000-2006

Politiku soudržnosti ovlivňovala především Lisabonská strategie a připravované rozšíření EU v roce 2004. Východní rozšíření o 10 států navýšilo populaci EU o pětinu, ale HDP pouze o 5 procent. Průměr HDP na jednoho obyvatele z nově přistoupených zemí pod polovinou průměru celé unie. Téměř všechny oblasti dosahovaly na nejvyšší možnou podporu ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Došlo navýšení rozpočtu Politiky soudržnosti, program PHARE byl doplněn o další předvstupní nástroje ISPA a SAPARD. [42]

---

¹ *Acquis communautaire*- právní řád Evropské unie, souhrn všech právních pravidel v jakékoliv formě.

Regionální politika v letech 2007-2013

Evropská rada přijala 6. října 2006 „strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost“. Ty se staly základem nové politiky a stanovují zásady na období 2007-2013. Po přistoupení Rumunska a Bulharska došlo k prohloubení ekonomických a sociálních nerovností, proto se politika tohoto období zaměřuje na koncentraci zdrojů na nejchudší členské země a regiony, priority posouvá i k podpoře růstu, zaměstnanosti a inovací. [52]

1.3 Principy regionální a strukturální politiky Evropské unie

Politika hospodářské a sociální soudržnosti je principem a zároveň i hlavním cílem regionální politiky.

Princip **SOLIDARITY** je vzájemná solidarita členů EU může EU vést k úplné evropské integraci a napomáhá tak méně rozvinutým regionům v rozvoji pomocí finančních podpor, které jim jsou redistribuovány od bohatších států.

Princip **SUBSIDARITY** hlavním posláním principu subsidiarity je přijímat nezbytná opatření vždy co nejbližší evropskému občanovi, pokud je to možné. Rozhodnutí jsou přijímány na co nejnižší úrovni. Možnost efektivní reakce na potřeby občanů v regionu.

Princip **KOMPATIBILITY** provádění regionální politiky v souladu s komunitární legislativou.

Princip **KONCENTRACE** umožňuje soustředit největší objemy prostředků do nejvíce postižených regionů. V daném případě je ovšem pomoc směřována pouze na předem definované cíle a priority. Podpora by měla být soustředěna na větší aktivity – projekty, které přinesou významnější efekt, než pokud by finanční pomoc byla rozdrobena na vyšší počet menších projektů.

Princip **PARTNERSTVÍ** zahrnuje úzkou spolupráci mezi Komisí a orgány na nižší úrovni (národní, regionální, místní). Tento princip klade důraz na zapojení se samotných příjemců, pro něž jsou prostředky určeny.

Princip **PROGRAMOVÁNÍ** je jeden z hlavních operačních principů strukturální politiky. „Tento princip znamená, že se pomoc realizuje nikoli na základě nekonceptně předkládaných projektů, ale naopak prostřednictvím projektů naplňujících cíle programových dokumentů - operačních programů, národního strategického referenčního rámce a dalších strate-

gických dokumentů.“.[9]Výsledkem celého procesu je integrovaný programový celek, který je uskutečňován v dlouhodobém horizontu, je zaměřen na dosahování vytyčených cílů a definovaných rozvojových aktivit.

Princip **ADICIONALITY** slouží zajištění podstaty a principů politiky. Cílem je pouhá doplňkovost, nikoliv nahrazovat národní zdroje, rozpočet. (skripta Lukášková) V každém případě existuje dohoda mezi EU a členským státem o celkové výši veřejných výdajů, kterou musí členská země v daném plánovacím období udržovat.[10]

Princip **MONITOROVÁNÍ A VYHODNOCOVÁNÍ** je založen na průběžném sledování, monitorování a vyhodnocování provedených opatření a o zhodnocení celkové efektivity, s jakou byly prostředky vynaloženy. Význam tohoto principu postupně nabývá na důležitosti i proto, že není zaměřen pouze na kontrolu věcného plnění, ale i toho finančního. [1]

1.4 Nástroje regionální a strukturální politiky

Jako nástroj můžeme všeobecně označit veškeré prostředky, principy, které napomáhají k výkonu, podpoře či realizaci jakékoliv činnosti, související s regionální a strukturální politikou.

Makroekonomické nástroje

Fiskální politika - k meziregionálnímu přerozdělování prostředků dochází prostřednictvím státního rozpočtu. Celý mechanismus tohoto nástroje spočívá v státním daňovém a odvodovém systému a také ve struktuře státního rozpočtu. Regiony s vysokým příjmem přispívají do státního rozpočtu větším objemem prostředků než regiony s nižšími příjmy.

Monetární politika – tento nástroj funguje na principu regulace množství peněz v ekonomice. Má negativní dopad na inflaci, proto je tento nástroj využíván velmi omezeně.

Protekcionismus - je to ekonomický termín, který vyjadřuje upřednostňování a ochranu vlastních výrobků, pracovníků, služeb.[12]Nástroje protekcionismu mohou mít diskriminační charakter. Protekcionismus je realizován pomocí dovozních limitů, cel. Smyslem tohoto nástroje je navýšit zájem o místní produkty a domácí produkci.

Mikroekonomické nástroje

Realokace pracovních sil–nutnost migrace pracovníků ze slabých regionů. Častější využití je nástroje realokace kapitálu, protože odliv pracovní síly ze slabého regionu ještě podpo-

ří a prohloubí depresi v upadajícím regionu. Pokud je opravdu nutné použití tohoto nástroje, dotčeným pracovníkům se dostává částečné úhrady nákladů spojených s přesunem

Realokace kapitálu– hlavním úkolem tohoto nástroje je ovlivnění pracovní síly v daném regionu, prostřednictvím již zavedených firem nebo přilákáním nových podniků. [4]

1.5 Fondy a iniciativy financující regionální a strukturální politiku EU

V současné době jsou pro realizaci regionální a strukturální politiky využívány tzv. strukturální fond, přičemž jejich společným záměrem je snižování rozdílů v životní úrovni mezi jednotlivými regiony. Patří zde 4 základní strukturální fondy. Jedná se o Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond, Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond a Fond soudržnosti.

Část prostředků strukturálních fondů je vyčleněna na samostatné aktivity Iniciativ společenství.[6]

Evropský fond regionálního rozvoje

Cílem je odstraňování zásadních problémů v zaostávajících regionech a v upadajících průmyslových oblastech. Z prostředků fondu jsou financovány investice jak do infrastruktury, tak i do udržování stávajících a vytváření nových pracovních míst, na podporu místního rozvoje, zaměstnanosti, malých a středních podniků, vědy a výzkumu. Prostředky jsou též určeny na aktivity vedoucí k tvorbě nových pracovních míst.[72]

Evropský sociální fond (ESF)

Prostředky fondu by měly především napomoci integraci nezaměstnaných a osob dlouhodobě nezaměstnaných, rychlejšímu zapojení mladých lidí do pracovního procesu, adaptaci pracovníků na průmyslové změny, uplatňování stejných příležitostí na trhu práce, stabilizaci a dalšímu růstu zaměstnanosti, podpoře lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji a dalšímu zkvalitnění vzdělávání a kvalifikace.[82]

Během let se zformulovalo pět základní oblastí politik Evropského sociálního fondu:

1. Rozvoj a podpora aktivní politiky na trhu práce
2. Podpora rovných příležitostí pro všechny v přístupu na trhu práce, s důrazem na ty, kterým hrozí vyloučení ze společnosti
3. Podpora a zlepšování vzdělávání, poradenství, principu celoživotního vzdělávání.
4. Podpora kvalifikované, přizpůsobivé pracovní síly, inovace, rozvoj podnikání.

5. Opatření pro výraznější a lepší přístup žen na pracovní trh, snížení segregace na základě pohlaví na trhu práce. [1]

Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond

Do systému strukturálních fondů je zahrnuta pouze podpůrná- orientační část, která zaměřuje podporu do oblasti modernizace a zlepšování struktury aktivit do multifunkčního- ne- produkčního zemědělství, ochrany a tvorby krajiny a rozvoje venkova.

Fond soudržnosti

Tento fond byl založen za účelem posilování hospodářské a sociální soudržnosti. Poskytuje finanční prostředky na větší investiční projekty, jež jsou zaměřeny na životní prostředí a dopravu. V rámci České republiky, pomoc z Fondu soudržnosti je přímo navazující na předvstupní program ISPA.

2 STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY

Strategie regionálního rozvoje je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje se střednědobým významem. Definuje přístup státu k podpoře RR, poskytuje potřebná základní východiska, stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje.

SRR je nástroj, který je významně nápomocen k realizaci regionální politiky a působení veřejných politik na RR. Strategie je vytvořena tak, aby propojovala odvětvová hlediska s územními aspekty. Aktuální podoba SRR staví nap odchozí Strategii regionálního rozvoje ČR2007- 2013 a vychází z velmi podobných principů. Věcný obsah vychází z funkcí regionální politiky: růstové, disparitní a preventivní.

Proto, aby bylo dosaženo vyváženého rozvoje regionů, musí být zachován rovnovážný stav mezi všemi třemi pilíři, ekonomickým, sociálním a environmentálním. Koncept, který se zabývá koordinací všech třech pilířů, je označován jako udržitelný rozvoj.

Aktuální SRR je více zaměřena na řešení specifík určitých funkčních území, zohledňující spletnost problémů, se kterými se vybraná území musí potýkat. [6]

SRR je oproti letům minulým mnohem více zaměřena na řešení specifík jednotlivých území. V souladu s Územní agendou Evropa 2020 se jedná i o promítnutí tzv. place-based approach (přístup založený na identifikaci a uspokojování místních potřeb). Projevila se také nutnost efektivnějšího a účinnějšího způsobu investování.

Z výše uvedených důvodů je postavena SRR ČR na nové **typologii území ČR** (viz kapitola 2.1.3), která rozděluje podle socioekonomických ukazatelů a polohového potenciálu území České republiky.

SRR je z hlediska formálního členění rozdělena na části analytickou, návrhovou a implementační a jsou členěny do prioritních oblastí, které vychází z konceptu udržitelného rozvoje a navazují na evropské strategické dokumenty. [96]

2.1 Analytická část

Hodnotí situaci ČR v oblasti RR, analyzuje klíčové faktory uspořádaných dle vztahu k základním funkcím regionální politiky. Analytická část je výchozím podkladem pro formulaci zásad regionální politiky, jejích priorit, opatření a nástrojů, pro období 2014- 2020. Základní hodnocení jsou prováděna v úrovni krajů, především pro potřebu srovnávání, které

probíhá jak v rámci ČR (dle NUTS III), tak i v rámci mezinárodním (NUTS II). Pokud je možnost, probíhá tato komparace na úrovni obcí s rozšířenou působností či pouze obcí. [6]

Správní členění, systém NUTS, je v každé členské zemi rozdílný. Vznik jednotné nomenklatury územních statistických jednotek datujeme do roku 1988, kdy vznikla potřeba vytvořit nové speciální členění pro potřeby statistiky, posuzování a hodnocení potřebnosti regionů, popřípadě posouzení vhodnosti podpory konkrétního regionu. Existují tři druhy správního členění NUTS, dle počtu obyvatel, NUTS I, NUTS II, NUTS III.

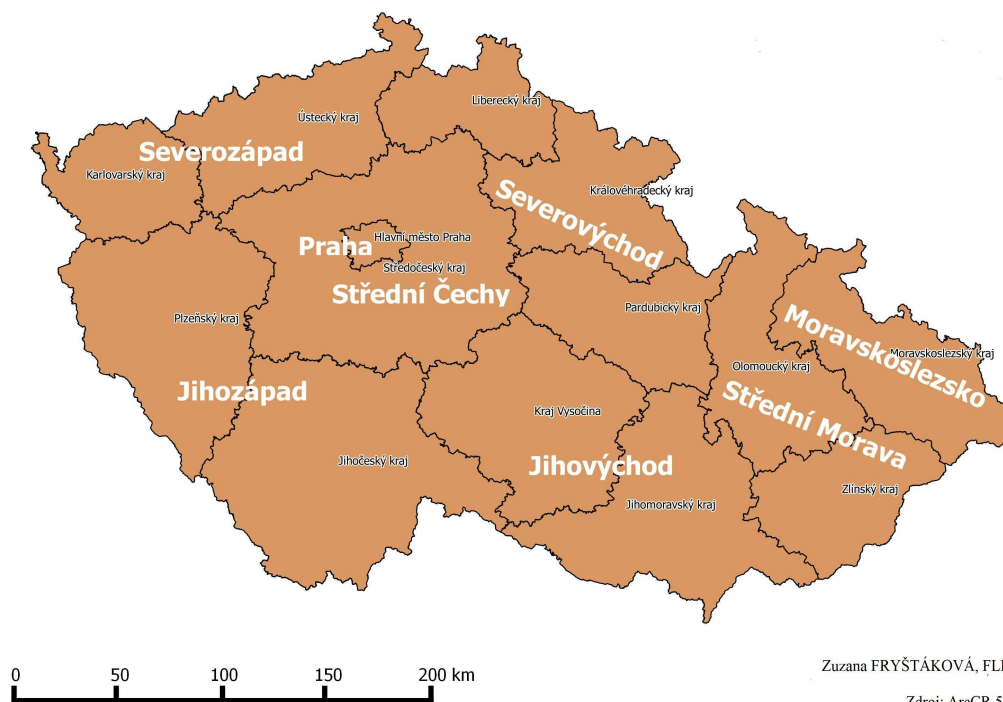
Úroveň NUTS	Počet obyvatel	
	minimum	maximum
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

Tabulka 1 Klasifikační kritérium NUTS[103]

V ČR územněsprávní dělení odpovídá NUTS III (kraje). Po vstupu do Evropské unie administrativně vzniklo osm organizačních jednotek NUTS II, tyto regiony odpovídají základní statistické jednotce pro výpočet směrodatného ukazatel HDP/ obyvatel. Na základě výsledků, vypočítaných dle toho ukazatele, je přidělována podpora ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Organizační jednotky v ČR, dle NUTS II: Severozápad, Jihozápad, Střední Čechy, Severovýchod, Jihovýchod, Střední Morava, Moravskoslezsko a Praha. [5]

ORGANIZAČNÍ JEDNOTKY NUTS II V ČR

Obrázek 1 Organizační jednotky NUTS II v ČR[13]- vlastní zpracování Zdroj dat: [17]

2.1.1 Česká republika v evropském kontextu

Tato část řeší poměry v České republice a zasazuje ji do celoevropského kontextu. Pojednává o rozložení a množství populace, geografické poloze, ekonomické pozici, infrastrukturu, či mezinárodním politickém hledisku a členství ČR v mezinárodních společenstvích. [6]

2.1.2 Zhodnocení vývojových tendencí faktorů regionálního rozvoje

Východiskem pro určení dalšího směru regionálního vývoje na nové programovací období je analýza klíčových faktorů rozvoje území a jejich syntéza z hlediska dosaženého stupně ve třech základních pilířích- ekonomický rozvoj, konkurenceschopnost a územní soudržnost a environmentální udržitelnost. Pro to, aby bylo posouzení detailní a účelné, byly tyto srovnání provedeny na úrovni NUTS III, v některých případech až na úroveň ORP.

2.1.3 Typologie regionů

Cílem typologie regionů je definovat rozdíly mezi regiony a příčiny, jež diference způsobují. Typologie v SRR 2014- 2020 byla provedena ve dvou úrovních, v úrovni základní a vázané.

Typologie porovnává rozvojové znaky obcí i ve spojitosti s podmínkami osídlení, prostorovou strukturu socioekonomických jevů.

Za pozitivní rozvojové znaky lze považovat stav, kdy:

- a) územní jednotka vykazuje znaky a charakteristiky s potenciálem příznivého rozvoje z hlediska sociálně ekonomické struktury obyvatelstva polohových možností území),
- b) se územní jednotka vyvíjí viditelně dynamičtěji než jiné jednotky.

Území ČR je rozděleno na tři základní typy, z hlediska rozvojových znaků: rozvojová území, stabilizovaná území, periferní území.

V kombinaci s ukazateli hustoty zalidnění a počtu obyvatel se dělí dále na urbanizované oblasti a venkov.

Stabilizovaná a periferní území lze označovat díky podprůměrné hustotě zalidnění venkovem, ale často dochází k prolínání těchto oblastí v důsledku úzkých vazeb mezi regiony (dojíždka či vyjíždka pracujících, rekreace obyvatelstva).

2.1.4 Analytické závěry

Finální zhodnocení analýzy RR je provedeno ve dvou aspektech:

- Vliv základních věcných faktorů regionálního rozvoje, které zásadním způsobem předurčují a budou předurčovat směr a vývoj regionální a sídelní struktury. [6]
- Sjednocený analytický pohled na základní funkce regionální politiky, jako východisko pro vytyčení prioritních oblastí SRR 2014- 2020.

Mezi hlavní faktory regionálního rozvoje patří: postavení regionální politiky v systému veřejných politik státu, setrvačnost regionální struktury státu, demografický vývoj a trh práce, ekonomické faktory, infrastruktura, technologické změny a inovace, kvalita životní-

ho prostředí a životních podmínek obyvatelstva, kulturní potenciál a cestovní ruch, cíle EU a jejích politik, organizace veřejné správy.

Analytické závěry z hlediska priorit regionální politiky: regionální konkurenceschopnost, územní soudržnost, environmentální udržitelnost, veřejná správa.

2.2 Návrhová část

Návrhová část vyvstává z analytické části, která je ve SRR shrnuta formou SWOT analýzy.

2.2.1 Dlouhodobá vize regionálního rozvoje ČR

Strategie je koncepčním dokumentem formulujícím přístupy k regionální politice v ČR, tvoří základ regionální politiky. Pro rozvoj regionů a dosažení vytyčených cílů je nezbytné koncipovat činnosti v delším časovém horizontu.

Vize České republiky v dlouhodobém horizontu:

1. Česká republika chce být zemí konkurenceschopnou, využívající lidské zdroje, vzdělávací, výzkumnou a inovační infrastrukturu pro rozvoj znalostní ekonomiky.
2. Zemí, jež dokáže využívat svou geografickou polohu k posílení vazeb a spolupráce v středoevropském prostoru.
3. Zemí, s funkčními vazbami mezi venkovskými a městskými oblastmi [6]

Důraz při uskutečňování cílů strategií je kladen na rozvoj regionální konkurenceschopnosti a zajištění územní soudržnosti při respektování a dodržení principů environmentální udržitelnosti.

2.2.2 Cíle a priority regionální politiky ČR 2014- 2020

Východiska regionální politiky ČR 2014- 2020

Regionální politika v ČR je velmi významnou státní politikou, která vymezuje soubor intervencí, které jsou zaměřeny dle konkrétní situace států a jeho regionů. Zaměření vyplývá z očekávaných vývojových tendencí. Hlavním záměrem je podpora na tvorbu omezení a opatření, která povedou k ekonomickému růstu a rozvoji regionů. Regionální politika je primárně stavěna na vazbách s ostatními politikami státu a je jedním z nástrojů pro koordinaci územního rozvoje na celostátní úrovni.

Cíle regionální politiky ČR na období 2014- 2020

Formulace cílů ve SRR 2014-2020 probíhá na základě předpokládaných vývojových trendů, které jsou definovány v analytické části.

Globální cíl si klade za úkol zajistit dynamický a vyvážený rozvoj celého území ČR, s ohledem na kvalitu života a ŽP, přispět k snižování regionálních rozdílů, využití místního potenciálu pro posílení konkurenceschopnosti jednotlivých územních celků.

Základní cíle:

Cíl 1: Podpořit zvyšování konkurenceschopnosti a využití ekonomického potenciálu jednotlivých regionů (růstový cíl).

Jedná se o takový ekonomický růst, který by umožnil realizaci cílů regionální politiky, zlepšení podmínek pro využití ekonomického potenciálu území. Nutnou podmínkou je odpovídající infrastruktura. Návrh cíle odráží hlavní trendy a požadavky na současný charakter konkurenceschopnosti, které spočívají například v podpoře výzkumu, vývoje a inovací. Důraz je též kladen na rozvoj lidských zdrojů a budování vyšších typů infrastruktury.

Cíl 2: Zmírnit prohlubování negativních regionálních rozdílů (vyrovnávací cíl).

Nerovnosti se projevují v celém spektru oblastí, mimo demografického vývoje i v kapacitě a dostupnosti služeb, nedostatku pracovních příležitostí, riziku sociálního vyloučení, riziku chudoby. Úkolem tohoto cíle je reagovat na tyto stále se prohlubující se rozdíly v nejvíce postižených oblastech.

Cíl 3: Environmentální udržitelnost (preventivní cíl).

Sladění socioekonomického rozvoje s možnostmi ŽP v daných oblastech.

Cíl 4: Optimalizovat institucionální rámec pro rozvoj regionů (institucionální cíl).

Vytváření podmínek pro realizaci předchozích cílů. Kvalitní veřejná správa, její spolupráce, nastavení funkčního legislativního rámce, umožňuje jak zlepšení podmínek pro podnikatelský sektor, tak i veřejnost adekvátní zajištění veřejných služeb. [6]

2.2.3 Typologie regionů pro účely programování

K posuzování problémů na celém území a rozhodování dle jednotných kritérií je nutná jednotná typologie, na jejímž základě je rozhodováno o tom, které územní celky jsou zaostřující (růstové) a jakým způsobem mají být podporovány. V závislosti na typologii regi-

onů jsou navrhovány hlavní priority, opatření a jsou určeny směry, kterými budou proudit finanční prostředky.

Pro tyto účely byla stanovena typologie: **A)základní typologie území** člení území celého státu, slouží ke strategickému řízení, rozvoji území, přípravě a realizaci programových dokumentů. Tato typologie člení ČR na tři základní typy území: rozvojová, stabilizovaná a periferní. **B) státem podporované regiony** jsou navrženy v kategoriích: hospodářsky problémové regiony, sociálně znevýhodněné oblasti, vojenské újezdy a jejich okolí. [6]

2.2.4 Prioritní oblasti a priority regionální politiky 2014-2020

Prioritní oblast 1 – Regionální konkurenceschopnost

Tato oblast je zaměřena na rozvojová území, na stěžejní oblasti pro růst konkurenceschopnosti. Zdůrazňuje propojenost mezi rozvojem podnikání, institucemi, výzkumem a inovacemi. Infrastruktura je v SRR pojímána jako podpora konkurenceschopnosti.

- Využití potenciálu rozvojových oblastí: rozvoj univerzit a výzkumných institucí, adaptabilita na trhu práce, infrastruktura.
- Rozvoj infrastruktury v nadregionální úrovni: modernizace silniční infrastruktury, železniční sítě a energetických sítí.

Prioritní oblast 2 – Územní soudržnost

Každá z priorit se velmi přísně zaměřuje na charakteristické problémy daného regionu. Výjimku tvoří opatření zabývající se problematikou zaměstnanosti a zaměstnatelnosti. Dle dosavadních informací a diskusí bude hrát významnější roli priorita „Zkvalitnění sociálního prostředí v rozvojových oblastech“. Venkovské oblasti jsou řešeny v prioritě „Oživení periferních oblastí“.

- Zkvalitnění sociálního prostředí v rozvojových oblastech: zvýšení kvality a vybavenosti veřejnými službami, podpora bydlení, zlepšení podmínek pro volnočasové aktivity.
- Vyvážený rozvoj stabilizovaných území: podpora inovací v podnikání, zajištění odpovídající infrastruktury veřejných služeb, zlepšení vnější a vnitřní obslužnosti území.

- Oživení periferních oblastí: rozvoj lokální ekonomiky, zvýšení kvalit pracovní síly, zajištění základních služeb a obslužnosti.

Prioritní oblast 3 – Environmentální udržitelnost

Oblast je zaměřena na celé území, s důrazem na místní specifika. Zahrnuje soubor environmentálních témat s úzkou vazbou na ostatní pilíře udržitelnosti, oblast ekonomickou a sociální. Důraz též kladen na oblast bezpečnosti a prevence. Všechna témata spolu úzce souvisí a dávají základ pro operační program zaměřený na environmentální prostředí a ŽP.

- Ochrana a udržitelné využívání zdrojů: odstraňování starých ekologických zátěží, revitalizace brownfields, snížení produkce komunálních odpadů, využívání obnovitelných zdrojů, podpora úspor energie, udržitelné užívání vodních zdrojů, omezování negativních vlivů dopravy.
- Ochrana přírody a krajiny, bezpečné prostředí pro život: zlepšení kvality prostředí v sídlech, posílení preventivních opatření proti vzniku živelných pohrom, obnova území po vzniku živelných pohrom.

Prioritní oblast 4 – Veřejná správa a spolupráce

Zaměření na celé území, bez ohledu na jeho regionální charakter. Soustřeďuje se především na podporu institucím veřejné správy.

- Zkvalitnění institucionálního rámce pro rozvoj regionů: zkvalitňování administrativních kapacit, zkvalitnění systémového rámce podpory regionální a místního rozvoje, informační a komunikační podpora.
- Podpora spolupráce a místní a regionální úrovni: podpora meziobecní a meziregionální spolupráce, posílení strategických a koncepčních nástrojů k místnímu regionálnímu rozvoji. [6]

2.2.5 Územní dimenze programování

V Dohodě o partnerství² je územní dimenze chápána jako „možnost koncentrovat prostředky z programů ESI fondů ve specifických typech území podporující jednak konkurenceschopnost (v závislosti na rozvojový potenciál) ČR a také zohledňující požadavek na vyrovnávání územních disparit (ve vztahu k vnitřní diferenciaci území a koncentraci problémů ekonomického, sociálního či environmentálního charakteru). Územní zaměření intervencí v programech financovaných z ESI fondů bude respektovat specifická hlediska“.[16]

Hlavním cílem je tedy věcně a územně koncentrovat finanční prostředky u realizovaných intervencí. Jde zejména o zvýšení role měst (delegování některých činností na města, posilování partnerství, integrovaných přístupů) a zvýšený důraz na podporu a uspokojování rozvojových potřeb na subregionální a místní úrovni. Cílem je docílit efektivnější konkurenceschopnosti, řešení sociálních a environmentálních aspektů. V regionálním kontextu se jedná především o řešení prohlubujících se rozdílů mezi regiony.

Územní dimenzi lze posuzovat na základě tří rozlišných přístupů:

ÚZEMNÍ PŘÍSTUP- vychází z typologie, která byla vymezena v návrhové části SRR (rozvojová, stabilizovaná, periferní). Z tohoto členění bude realizován územní přístup v rámci politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti (HSÚS).

INTEGROVANÝ PŘÍSTUP- je zvláštním nástrojem pro uplatňování územní dimenze. Z pohledu EU se jedná o silně prosazovaný způsob implementace fondů EU, protože díky nim lze dosáhnout vyšší kvality strategického plánování, řízení a vynakládání finančních prostředků. Základním principem je věcná, územní a časová provázanost intervencí, realizovaná na strategii rozvoje území. [6]

- a) **Integrované územní investice (ITI):** nástroj k integrované realizaci územních strategií. Umožňuje provádět OP, slučovat finanční zdroje z několika os či více OP. Zajišťuje flexibilitu a umožňuje efektivní realizaci integrovaných opatření. Investice musí být označeny v OP. [114]

---

² Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/40d6c28a-df6f-411d-99c4-efbc0b9a07a8/Dohoda_o_partnerstvi.pdf

http://www.mmr.cz/getmedia/40d6c28a-df6f-411d-99c4-efbc0b9a07a8/Dohoda_o_partnerstvi.pdf

Směry rozvoje podporované prostřednictvím tohoto mechanismu budou orientovány především na dopravní obslužnost, oblast ŽP, kvalitu podnikatelského prostředí.

- b) Integrované plány rozvoje území (IPRÚ):** analyzují území, definují konkrétní problémy a potřeby řešeného území, jeho cíle a priority. Tyto plány jsou především zaměřeny na dosažení konkrétních výsledků. Umožňuje zapojení i dalších finančních či úvěrových nástrojů.

Plány budou zaměřeny na oblasti spojené s posilováním konkurenceschopnosti ekonomiky, efektivní dostupnost území.

- c) Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD):** vychází ze současné metody LEADER³. CLLD je nástrojem určený pro konkrétní území, na něž se váže jeden či více cílů fondů EU. Může být financován z více fondů. Velký význam především v periferních oblastech.

- d) Společný akční plán (JAP):** nový nástroj, základním principem je orientace na výsledek

TEMATICKÝ PŘÍSTUP

Tematický přístup může být v rámci struktury Operačních programů uplatněn:

- a) „Definováním konkrétní (prioritní) osy, investiční priority a popisu /obsahové zaměření/podporovaných opatření, ve kterých bude aplikován územní přístup – tj. realizace intervencí/akcí **pouze ve vybraných typech území.**“
- b) „Definováním konkrétní (prioritní) osy, investiční priority a popisu /obsahové zaměření/podporovaných opatření, ve kterých bude aplikován územní přístup – tj. realizace intervencí/akcí určitým dopředu **stanoveným procentním podílem** pro vybrané typy území na celkovém územním zaměření.“ [6]
- c) Stanovení příspěvku k integrovanému přístupu- stanovení podílu finančních prostředků, které budou zaměřeny na projekty naplňující integrované strategie.

---

³ LEADER- využití investičních prostředků ze státního rozpočtu. Finanční prostředky jsou určeny místním akčním skupinám na realizaci projektů. Zaměřen především na zlepšování kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomiky, propojení soukromého a veřejného sektoru. [14]

- d) Zastoupením regionálních aktérů.
- e) Modifikací hodnotících kritérií. [6]

3 KOMUNITNĚ VEDENÝ MÍSTNÍ ROZVOJ

Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) je jednotná metoda která se zaměřuje na konkrétní subregionální oblasti, metodologie se provádí pomocí integrovaných a mnoha sektorových místních rozvojových strategií, jež jsou zaměřeny na konkrétní oblasti. Jsou zacíleny na potřeby oblastí a využití jejich potenciálu, součástí jsou inovační prvky v místním kontextu, propojování a možnost vytvoření sítě spolupráce. Tato metodologie je prováděna komunitami, místními akčními skupinami (MAS).

CLLD umožňuje propojené a integrované čerpání fondů, za účelem provádění strategií místního rozvoje.

Cílem je rozvíjení integrovaného vzestupného přístupu, budování kapacity komunity, podpora inovací, propagace komunitního vlastnictví a pomoc víceúrovňové správě tím, že komunity budou přímo nápomocné při naplňování cílů EU v jednotlivých oblastech.

Hlavní součásti CLLD:

- **Místní akční skupiny**, které by měly být tvořeny zástupci místních veřejných a soukromých socio-ekonomických zájmů. Minimálně 50% hlasů by mělo patřit partnerů, jež nejsou součástí veřejné správy, za podmínky, že žádná jednotlivá zájmová skupina by neměla disponovat více než 49% hlasů.
- **Strategie místního rozvoje** mají za úkol definovat oblast a obyvatelstvo, které je pokryto strategií. Součástí strategií by měla být analýza potřeb a potenciálu území, SWOT analýza a definování cílů komunity. [126]

3.1 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD)

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje obsahuje 3 základní dokumenty:

ISÚ (Integrovaná strategie území) je „celkovou střednědobou strategií, která vychází ze záměrů dlouhodobého udržitelného rozvoje území a je součástí Komunitně vedeného místního rozvoje. Jde o ucelený rozvojový dokument, vztahující se na území působnosti MAS. Propojuje subjekty, záměry a zdroje. Má širší záběr než Integrovaný akční plán rozvoje území“.[16]

ISÚ by dle Manuálu tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014–2020 měla obsahovat: **úvod** s popisem základních informací, popis zapo-

jení veřejnosti a členů místního partnerství, přehled členů týmu, popis způsobu vyhodnocování ISÚ, **analytickou část** (statistický popis území na základě souhrnu dat v definici tabulek, na jejichž základě bude možno porovnat jednotlivá území MAS na úrovni ČR a také definovat výchozí stav území pro následné hodnocení jeho vývoje), odpověď na otázku, proč je strategie zpracovávána a přehled principů, které budou přijaty, **strategickou část** (návaznost na ostatní strategické dokumenty, povinné a nepovinné přílohy).⁴[16]

IAPRÚ (Integrovaný akční plán rozvoje území) je implementačním nástrojem ISÚ, je tvořen jednotlivými Programovými rámci (obdoba Strategického plánu LEADER). Rozpracovává strategie na kratší období, obsahuje odsouhlasené projekty a určuje zdroje na jejich realizaci. Obsahem tohoto dokumentu je popis implementačního procesu na úrovni MAS a typy projektů, spolupráce MAS na národní, nadnárodní úrovni a na přeshraniční spolupráci a v neposlední řadě obsahuje popis integrovaného přístupu napříč Programovými rámci. [16]

Akční plán „je vedle IAPRÚ dalším implementačním nástrojem Integrované strategie rozvoje území (ISÚ). Obsahuje odsouhlasené projekty (ale také např. jednorázové nebo opakované akce, aktivity), jimiž jsou naplňovány cíle strategie rozvoje území, a které jsou zajištěny z místních zdrojů, Je aktualizován jednou ročně na základě vyhodnocení průběhu a výsledků a změn vnitřních či vnějších faktorů“. [16]

3.2 Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1303/2013

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu, jichž se týká společný strategický rámec, o obecných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1083/2006. [19]

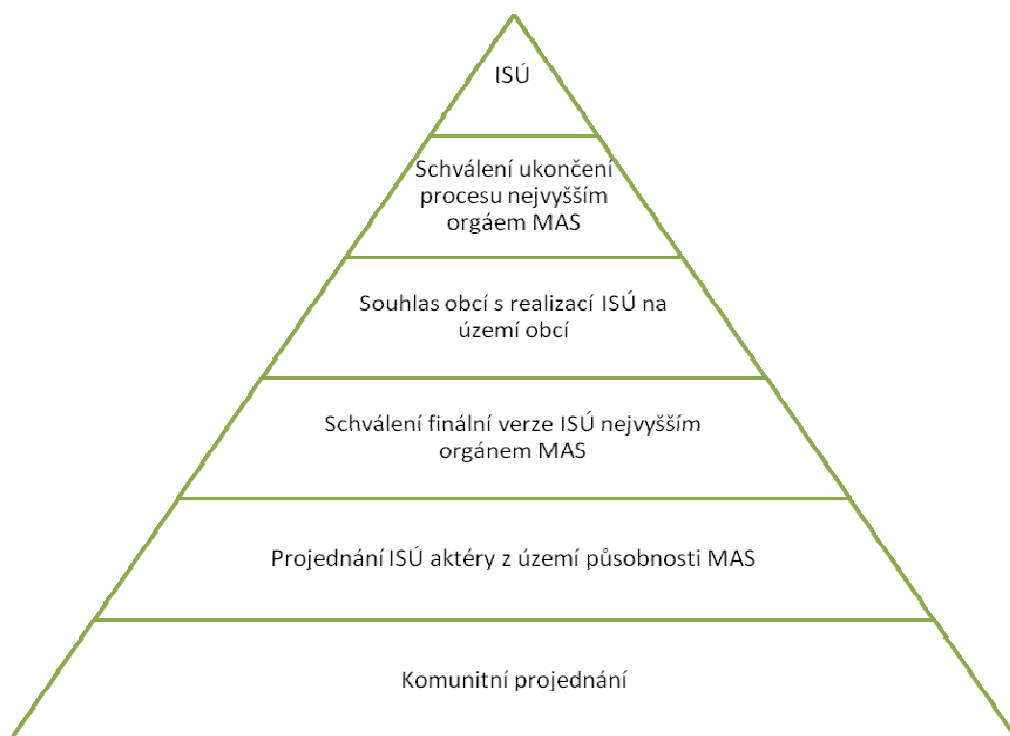
⁴ Detailní přehled i s návrhy na konkrétní oblasti je k nalezení v Manuálu tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje. Dostupný z: http://nsmasr.cz/content/uploads/2014/02/SCLLD-26012014_mmr.pdf

1. Na základě článku 33 Nařízení o společných ustanoveních musí SCLLD obsahovat alespoň tyto základní prvky:
  - a) rozlohu a počet obyvatel, na něž se strategie vztahuje;
  - b) analýzu místních potřeb a potenciálu území, včetně analýzy SWOT (analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb);
  - c) popis strategie a cílů;
  - d) popis postupu, jak se komunita zapojí do vypracování strategie;
  - e) akční plán, jenž bude ukazatelem toho, jak se jednotlivé cíle promítají do jednotlivých opatření;
  - f) popis opatření pro řízení a sledování strategie, které budou prokazatelně demonstrovat schopnost MAS aplikovat strategii a popis opatření pro hodnocení;
  - g) finanční rámec strategie, včetně plánovaného rozdělení prostředků z fondů.
2. „Členské státy stanoví kritéria pro výběr komunitně vedených místních rozvojových strategií.“
3. „Komunitně vedené místní rozvojové strategie jsou vybírány výborem zřízeným pro tento účel příslušnými řídicími orgány programů.“
4. „První kolo výběru komunitně vedených místních rozvojových strategií musí být dokončeno do dvou let ode dne nabytí platnosti Dohody o partnerství. Členské státy si mohou vybrat další místní rozvojové strategie po tomto datu, ale zpravidla nejpozději do 31. prosince 2017.“
5. „Rozhodnutím o schválení strategie místního rozvoje ze strany řídicího orgánu jsou stanoveny přiděly z každého fondu daného CSF. Musí také stanovit role orgánů odpovědných za provádění příslušných programů pro všechny plnění úkolů týkajících se strategie.“
6. „Populace oblasti uvedená v odst. 1 písm. a) nesmí být nižší než 10 000 a vyšší než 150 000 obyvatel. Odchylka omezení počtu obyvatel mimo 10 000 a 150 000 obyvatel může být snížena nebo zvýšena, respektive, tam kde je nutnost pro takovou odchylku je třeba vzít v úvahu řádně odůvodněná specifika územních rysů dané oblasti.“[19]

Schvalování SCLLD v území probíhá formou komunitního projednávání, tzn. s co největší participací místních aktérů ve všech fázích zpracování strategie. Mezi možné metody komunitního projednávání můžeme zařadit dotazníkové šetření, projednávání u „kulatých stolů“, v pracovních skupinách, metodu tvorby vize komunity, formou veřejného setkání s možným připomínkováním apod. Velmi důležitými faktory při schvalování je informovanost a komunikace mezi jednotlivými skupinami.

Finální verze je předložena zastupitelstvům ze všech dotčených obcí, jež musí schválit zařazení území obce do působnosti SCLLD.

Po ukončení procesu projednání SCLLD je výsledek vyhodnocen za účasti rozhodovacího orgánu MAS, který jej následně potvrdí a uzná jako závazný dokument. [16]

Obrázek 2 Grafické znázornění schvalovacího procesu v území. Vlastní zpracování dle [16]

3.2.1 Místní akční skupina

MAS, česká zkratka anglického Local action group (LAG). Na základě informací získaných z dokumentů Národní sítě Místních akčních skupin České republiky, na území ČR k 15. 10. 2014 působí 167 MAS. [21]

Dle [20] definována jako: „Místní společenství složené ze subjektů, které zastupují veřejné a soukromé místní socioekonomické zájmy (skupiny občanů, neziskové organizace, subjekty soukromé podnikatelské sféry, subjekty veřejné správy, obce, svazky obcí apod.), přičemž na rozhodovací úrovni nesmí ani veřejný sektor ani žádná z jednotlivých zájmových skupin představovat více než 49 % hlasovacích práv. Místní akční skupina navrhuje a provádí strategii místního rozvoje v souladu s čl. 34 obecného nařízení.“

Čl. 34 Nařízení o společných ustanoveních:

1. MAS jsou navrhovateli a těmi, jež provádějí strategie komunitně vedeného místního rozvoje.
2. Odpovědný řídicí orgán (orgány) zajistí, aby MAS zvolila partnera v rámci skupiny jako vedoucího partnera nebo aby se spojily v rámci zákonně vytvořené společné struktury.
3. Mezi úkoly MAS patří:
  - a) Zajištění zvyšování způsobilosti místních aktérů pro vypracování a provádění operací či projektového řízení.
  - b) „Vypracování nediskriminačního a transparentního výběrového řízení a objektivních kritérií pro výběr operací, jež brání střetu zájmů a zajišťují, aby nejméně 50 % hlasů při rozhodování o výběru měli partneři, kteří nejsou veřejnými orgány, a umožní provádět výběr na základě písemného postupu.“
  - c) Při výběru operací zajistit jejich synergii se SCLLD stanovením pořadí podle jejich přínosů k naplnění strategie.
  - d) Příprava a zveřejňování výzev pro předkládání návrhů, včetně vymezení kritérií.
  - e) Přijímání a posuzování žádostí.
  - f) Výběr operací a posouzení výše podpory, případně předložení způsobilému orgánu.
  - g) Monitorování průběhu provádění strategie, hodnotící činnost.
4. „Aniž je dotčen odst. 3 písm. b), místní akční skupina může být příjemcem a může provádět operace v souladu se strategií komunitně vedeného místního rozvoje.“[20]

Pro programovací období 2014-2020 bylo přistoupeno k nastavení tzv. povinných standardů pro fungování MAS. Dosažením tohoto standardu MAS prokazuje svou způsobilost a schopnost k implementaci programů financovaných z ESI fondů⁵. Za nastavení těchto standardů zodpovídá Ministerstvo zemědělství. Splnění těchto standardů bude posuzováno na základě Metodiky pro standardizaci MAS. V této metodice jsou uvedeny postupy standardizace a potřebné dokumenty. MAS, které získají osvědčení o splnění standardů MAS, mohou předkládat žádosti o podporuimplementace své SCLLD Ministerstvu pro místní rozvoj, které zahájí hodnocení, které je třífázové. [22]

---

⁵ ESI fondy- všechny fondy kohezní politiky, politiky rozvoje venkova a rybářské politiky.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 METODIKA

Celá práce je členěna do dvou oblastí, na část teoretickou a praktickou.

V části teoretické bylo základním bodem teoretické vymezení problematiky regionální politiky, strukturální politiky, regionálního rozvoje a komunitně vedeného místního rozvoje. Část praktická je zaměřena na environmentální aspekty komunitně vedeného místního rozvoje, oblast odpadového hospodářství s konkrétním příkladem realizace v jedné z obcí.

4.1 Cíl práce

Cílem mé praktické části bakalářské práce bylo zhodnotit environmentální aspekty integrované strategie území MAS Buchlov. Po zhodnocení následuje část s praktickou ukázkou realizace některých cílů v konkrétní členské obci, se zaměřením na separaci bioodpadu. Součástí je také dotazníkové šetření zaměřené na domácnosti v obci. Byla též provedena SWOT analýza systému separace odpadů v obci. V neposlední řadě byla provedena analýza rizik.

4.2 Metody použité při zpracování bakalářské práce

Při vypracovávání této práce bylo použito několik výzkumných metod. V první řadě proběhl sběr dat, který probíhal formou rešerše literatury a relevantních dat na internetu a také díky spolupráci s institucemi, jež se uvolily poskytnout potřebná data a informace.

Součástí práce je také dotazníkové šetření, které pro práci zajistilo data kvantitativního charakteru, jež byly považovány jako vstupní. Z celkového počtu 35 dotazníků v papírové formě bylo vyplněno a vráceno 20 dotazníků. Elektronickou formu dotazníku vyplnilo celkem 30 respondentů. Celkem bylo zodpovězeno 50 dotazníků.

Následně byla provedena SWOT analýza, která nám pomohla identifikovat silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby v systému separace odpadu v obci.

V neposlední řadě byla zařazena do práce také analýza rizik pomocí matice rizik, která nám pomohla zhodnotit a kategorizovat uvedená rizika.

5 MAS BUCHLOV

„Základním posláním a cílem MAS je zajištění komunitně vedeného místního rozvoje (dále jen CLLD) ucelené soustavy operací za účelem splnění cílů a potřeb na místní úrovni, kde je MAS nástrojem implementace SCLLD. MAS působí jako místní iniciační, řídicí a kontrolní orgán, který v rámci Programu LEADER a v rámci navrhování a realizace SCLLD provádí činnosti s cílem podněcovat a rozvíjet inovační zavádění a realizaci aktivit zamýšlených v rámci SCLLD, tvorbu originálních integrovaných strategií rozvoje venkovského regionu a podněcovat a podporovat aktéry na místní úrovni k úvahám a záměrům pro využití potenciálu území v dlouhodobější perspektivě. Cíle jsou zaměřeny především na nové formy zlepšování kvality života v subregionu, posílení ekonomického prostředí a zhodnocení kulturního a přírodního dědictví s ohledem na inteligentní a udržitelný růst.“
[20]

Název subjektu	Místní akční skupina Buchlo
Právní forma	Spolek
IČO	262 62 698
Adresa	Náměstí Svobody 800, 687 08 Buchlovice
Členství	11 samospráva, 11 podnik. subjektů, 11 nestát. nezisková organizace
Rozloha	154 km ²
Počet obyvatel	12 664
Hustota zalidnění	81 obyvatel/ km ²
Počet obcí	14
Členské obce	Buchlovice, Boršice, Břestek, Hostějov, Medlovice, Modrá, Osvětimany, Salaš, Staré Hutě, Stříbrnice, Stupava, Tupesy, Velehrad, Zlechov
Webové stránky	http://www.buchlov.cz/
Předseda	Miroslav Kovařík
Manažer	Mgr. Marta Polášková

Tabulka 2 Základní údaje o MAS Buchlov [24]

Místní akční skupina Buchlov je skupina dobrovolníků, která se zabývá výběrem a hodnocením dotací přidělovaných z programu LEADER. Jsou to zástupci samosprávy a podnikatelů hospodařících na území v Mikroregionu Buchlov- svazku obcí pro rozvoj cestovního ruchu. Konkrétně se jedná o 14 obcí (Boršice, Buchlovice, Břestek, Hostějov, Medlovice, Modrá, Osvětmany, Salaš, Staré Hutě, Stříbrnice, Stupava, Tupesy, Velehrad, Zlechov).

Území mikroregionu je situováno v západní až severozápadní části okresu Uherské Hradiště, asi 11 km od okresního města Uherské Hradiště. Okres Uherské Hradiště, patřící do Zlínského kraje, tvoří spolu s Olomouckým krajem jednotku NUTS II Střední Morava.

Území, na kterém MAS Buchlov operuje, je typickou venkovskou oblastí, se značnými rozdíly v osídlení. Zatímco v horských oblastech (oblast Chřibů), je osídlení spíše rozptýlené, v podhůří je struktura osídlení koncentrovaná. Mezi základní cíle MAS hospodařící na tomto území patří jak zvažování místních, regionálních a neregionálních faktorů trvalé udržitelnosti, ale také přizpůsobení aktivit člověka požadavku rovnováhy, v němž je možný rozvoj za současného akceptování ekologie krajiny a respektování základních ekologických, kulturně-historických a politicko-správních omezení, která mohou vycházet z prosazování trvale udržitelného rozvoje.

Z hlavních kritických oblastí vycházejí prioritní osy, které jsou základním východiskem pro uskutečňování záměrů MAS Buchlov. Jedná se celkem o pět os, ze kterých jsou pro tuto práci klíčové osy 3 a 4. Prioritní osa 3. se zaměřuje na ochranu životního prostředí a zachování hodnot krajiny, prioritní osa 4. je zaměřena na trvale udržitelný rozvoj oblasti.

Za zmínku určitě stojí fakt, že místního akční skupina Buchlov je zapojena do mezinárodního projektu PromEUregion, díky kterému je možná spolupráce s dalšími partnery z Evropy. Z členství v tomto projektu vyplývá mnoho výhod, zejména pak zajištění propagace regionu a celé České republiky v zahraničí.

Za svou existenci MAS Buchlov podpořila mnoho projektů a rozdělila mezi žadatele přes 20 miliónů korun. Seznam projektů je dostupný na webových stránkách MAS Buchlov.[22]

5.1 Strategie „Z kraje pod Buchlovem“

Strategie, která je připravována MAS Buchlov a určuje směry, kterými se MAS bude v budoucnu ubírat. Dokument vzniká také díky finanční podpoře Zlínského kraje, který poskytl nevratné finanční prostředky na úhradu provozních nákladů.

Tato strategie vycházela mj. také z dotazníkového šetření, které bylo realizováno mezi občany a právníckými osobami členských obcí.

Dokument je členěn na část analytickou a strategickou. V části analytické je vyhodnocen současný stav území v charakteristických odvětvích (obyvatelstvo, infrastruktura, vybavenost obcí, bezpečnost, cestovní ruch, environment), vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů, vyhodnocení rozvojového potenciálu a analýza rozvojových potřeb. Ve strategické části jsou uvedeny MISE (způsob jakým lze dosáhnout stanovených výsledků, usměrnění aktivit vedoucí k vytyčeným cílům), vizea priority MAS Buchlov.

5.2 Environmentální aspekty strategie „Z kraje pod Buchlovem“

Oblast mikroregionu Buchlovsko se může pyšnit kvalitním a stabilizovaným prostředím, ve kterém jsou realizovány projekty pro zachování a obnovu ekologické stability, omezení odpadů, zlepšení kvality ovzduší, zvýšení environmentálního povědomí občanů. V širším měřítku se jedná o uplatňování zásad trvale udržitelného rozvoje, které se týká také uchování zdravé biosféry, uváženého nakládání s neobnovitelnými zdroji. Nedílnou součástí je také podpora uplatňování ekologických zásad a opatření v zemědělství.

Tento trend potvrzuje také jedna z navržených prioritních os, pomocí kterých si MAS stanovuje cíle a prioritní oblasti, a to konkrétně Prioritní oblast 1 (podpora zemědělství a životního prostředí)

Zaměření na ochranu životního prostředí bylo v nové strategii stěžejním, protože na území se nachází Přírodní park Chřiby, který velkou měrou zasahuje do řešeného regionu.

Na území MAS se nenachází žádná významnější ekologická zátěž, ale v průběhu let zde došlo k výrazné devastaci krajiny vlivem intenzivního zemědělství a je nutno tento fakt řešit.

Dalším problémem se tak jeví několik opuštěných lokalit a staveb, které už před lety ztratily svou funkci, zvané brownfields. Na tyto lokality bude nutno v budoucnu vynaložit pro-

středky a vyvinout snahu na jejich revitalizaci. Tato místa představují pro obyvatele bezpečnostní riziko.

5.2.1 Chráněná území

V oblasti se nachází několik typů chráněných území. Jedná se o několik maloplošně a velkoplošně chráněných území (památné stromy, přírodní park, přírodní rezervace, přírodní památky či evropsky významné lokality).

5.2.2 Ochrana ovzduší

Díky přítomnosti přírodního parku Chřiby, který je ve velké míře prorosten lesním porostem, zde nedochází k možnostem vzniku místních teplotních inverzí. Výjimku tvoří podhůří Stupavské vrchoviny.

V regionu se nachází pouze drobná výroba, která neznamena pro region výrazné ohrožení stavu ovzduší. Jediný markantnější zdroj znečištění ovzduší představuje lokální topení obyvatel, obzvláště v oblastech s malým prouděním vzduchu.

5.2.3 Ochrana vod

Žádný významnější tok se na území nenachází, ale je prameništěm pro několik menších vodních toků. Konkrétně se jedná o potoky Salaška, Dlouhá řeka a Zlechovský potok.

Na potoku Dlouhá řeka se nachází malá vodní nádrž Sovín z 60. let, která nyní slouží k zajištění minimálních průtoků pod nádrží, akumulaci vody pro závlahy a sportovní rybolov. Druhou větší vodní plochou je přehrada v katastru obce Osvětimany.

V posledních letech je patrný trend budování a obnovy rybníků, a to nejen z důvodu hospodářského, ale i k vytvoření protipovodňových opatření.

V oblasti Chřibů se nachází několik pramenů a studánek. Všeobecně lze říci, že kvalita vody v těchto zdrojích je špatná. Normy pro pitnou vodu splňují pouze tři z nich.

Kvalita povrchových vod se značně liší v jednotlivých oblastech. Některé toky protékají intenzivně zemědělsky využívanými oblastmi, kde jsou koryta uměle upravena, případně jsou břehy velmi znečištěny porostem.

5.2.4 Ochrana půdy

Území Chřibů lze v kontextu České republiky označit jako ekologicky stabilní. Je zde málo lokalit (převažující pole a sady), která takto označit nelze.

Vliv člověka zde je místy velmi patrný (odlesňování, přeměna na pastviny).

Převažujícím typem půd v oblasti je nezemědělská půda, orná půda a lesy.

Významnějším problémem lokality se jeví záležitosti spojené s erozí půdy, které jsou již řešeny realizací postupných protierozních opatření.

5.3 Odpadové hospodářství

Svoz komunálního odpadu probíhá v obcích dvakrát měsíčně. V obcích funguje systém separace a třídění běžných odpadů (plast, sklo, papír). Zabezpečen je také odběr nebezpečných odpadů. Umístován jsou i kontejnery na textil a elektroodpad.

Odpadové hospodářství se považuje za technologický obor zasahující do všech etap výrobního a spotřebního cyklu. Součástí je nejen problematika nakládání s odpady, ale i předcházení jejich vzniku a starost s již uloženými odpady.[26] Z tohoto důvodu hraje na území významnou roli také likvidace a následná rekultivace již existujících skládek či prevence vzniku skládek nových.

Pro místní akční skupinu je oblast nakládání s odpady prioritní. MAS vidí jako základní problém chápání systému a způsobu, jak s odpady nakládat.

5.3.1 Projekt „Společně sa naučíme ekologicky nakládat' s odpadom“

Dne 7. 4. 2015 byla zadavatelem (Mikroregion Buchlov, svazek obcí pro rozvoj cestovního ruchu) zveřejněna veřejná zakázka na dodávku odpadových nádob (kompostérů), popelnic a kovových kontejnerů pro separaci a kompostování biologicky rozložitelného odpadu pro obce Mikroregionu Buchlov, v celkovém počtu 1700 kusů a hodnotě 5 986 360,- Kč bez DPH. Projekt je spolufinancován z Operačního programu přeshraniční spolupráce SR-ČR, který nese název „Společně sa naučíme ekologicky nakládat' s odpadom“.[27]

V následující tabulce můžeme vidět, v jakém počtu budou nádoby a kontejnery rozmístovány (dle předložených návrhů jednotlivých obcí).

Nádoba/obec	Boršice	Buchlovice	Hostějov	Medlovice	Modrá	Osvětimany	Břestek
Plastový kontejner na separaci min.1100 l	3	42	3	13	7	8	21
Kompostér	300	400	20	50	79	110	11
Platová popelnice/ bio s roštěm	0	0	0	0	0	0	13
Plastová popelnice sklo/kov 120 l	0	0	0	0	0	0	0
Plastová popelnice sklo/kov 240	0	0	0	0	0	0	0
Kontejner kovový vanový 4000l krytý	0	13	0	0	0	0	0
Kontejner kovový vanový 7000l krytý	0	4	0	0	0	0	0
Kontejnery žárově zinkované kovové min. 1100 l	0	12	1	0	1	0	12
Nádoba "zvon" 1200l-1300l	0	0	0	0	0	0	0

Tabulka 3 Rozmístění nádob do jednotlivých obcí [27] - vlastní zpracování

4 kovové vanové kontejnery o objemu 7000 litrů, které mají být umístěny v obci Buchlovice, budou umístěny ve sběrném dvoře Mikroregionu Buchlov.

Nádoba/obec	Salaš	Staré Hutě	Stříbrnice	Stupava	Tupesy	Velehrad	Zlechov
Plastový kontejner na separaci min.1100 l	15	0	3	0	6	22	27
Kompostér	15	20	90	30	100	126	100
Platová popelnice/ bio s roštěm	0	0	0	0	0	0	6
Plastová popelnice sklo/kov 120 l	0	0	0	0	0	0	7
Plastová popelnice sklo/kov 240	0	0	0	0	7	0	0
Kontejner kovový vanový 4000l krytý	0	0	0	0	0	0	0
Kontejner kovový vanový 7000l krytý	0	0	0	0	0	0	0
Kontejnery žárově zinkované kovové min. 1100 l	0	0	0	0	0	0	12
Nádoba "zvon" 1200l -1300l	0	0	0	0	3	0	0

Tabulka 4 Rozmístění nádob do jednotlivých obcí [27] - vlastní zpracování

Z tabulek 3 a 4 je patrné, že všechny obce využily možnosti na získání odpadových nádob, kontejnerů. Přičemž největší zájem je o kompostéry (z celkového počtu 1700 nádob je 1451 kompostérů).

Tento zájem můžeme přisuzovat novele zákona, která vstoupila v platnost 1. 1. 2015. Ta uložila obcím povinnost zajistit pro obyvatele místa na ukládání bioodpadu.

Přičemž způsob, jak jednotlivé obce s tímto odpadem naloží, je v plně v kompetencích obce.

O nutnosti separace bioodpadů nelze pochybovat. Za rok 2013 bylo v ČR vyprodukováno 3 228 232 tun komunálního odpadu. [28] Za předpokladu, že bioodpad tvoří 23% [29] z celkového objemu komunálního odpadu, bylo v ČR za rok 2013 vyprodukováno přes 742 tisíc tun bioodpadu. V průměru připadá na jednoho občana ČR 70 kilogramů, které ve většině případů končí na skládkách.

Některé zdroje hovoří, že bioodpad tvoří až 40% z celkového objemu komunálního odpadu.

Nakládání s bioodpady v ČR tedy odporuje hlavnímu cíli odpadového hospodářství, který je založen na myšlence cíleného nakládání s odpady tak, aby mohly být dále využity a minimálně zatěžovaly ŽP.[26]

6 REALIZACE SBĚRU ODPADU V ČLENSKÉ OBCI

Tato kapitola detailněji diskutuje možné způsoby realizace sběru odpadu v obci, kdy jako příklad posloužila členská obec Boršice.

V této kapitole jsou především řešeny možnosti sběru a ukládání bioodpadu v Boršicích, náklady na pořízení potřebných zařízení, nádob a financování projektu.

Obec Boršice

Obec Boršice leží 11 kilometrů západně od okresního města Uherského Hradiště. Spolu s dalšími 13 obcemi je členem Mikroregionu Buchlov.

Tabulka 5 Členové Mikroregionu Buchlov [22]

Žije zde 2225 obyvatel. Území obce Boršice se rozkládá na území 984 hektarů a sousedí s katastry dalších 7 obcí (Stříbrnice, Buchlovice, Tučapy, Polešovice, Kostelany nad Moravou, Nedakonice a Zlechov).[30]

Pořízení techniky na svoz separovaného odpadu

Jak už bylo zmíněno výše, na podzim roku 2014 byla přijata novela zákona o odpadech, která vešla v platnost 1. ledna 2015. Tato novela ukládá povinnost obcím zajistit místa, na která bude odkládán veškerý komunální odpad, minimálně nebezpečné odpady, papír, plasty, sklo, kov a biologicky rozložitelný odpad. K novele zákona byla vydána Ministerstvem životního prostředí ČR i prováděcí vyhláška. V případě bioodpadů vyhláška stanovuje povinnost obcí zajistit místa pro oddělený sběr bioodpadů a to minimálně v období od 1. dubna do 31. října každého roku.

Obec Boršice dne 26. 8. 2014 vypsala veřejnou zakázku „Nákup techniky na svoz separovaného odpadu“.

Předmětem této zakázky byl nákup podvozek na lisovací nástavbu/nosič kontejnerů, lisovací nástavba, jednoramenný nosič kontejnerů, drtič odpadů, velkoobjemové vanové kontejnery a plastové kontejnery o objemu 1100 litrů. Jednalo se o zakázku v hodnotě 4.074.000,- Kč bez DPH, přičemž tato suma byla stanovena jako maximální.

Veřejná zakázka byla ukončena 11. 9. 2014. Výhercem tendru se stala firma KOBIT, spol. s.r.o., jednalo se o ekonomicky nejvýhodnější nabídku, která splnila všechny podmínky dle zadávací dokumentace (součástí zakázky nebyla jen technika, ale i zajištění záručního, mimozáručního a pozáručního servisu techniky včetně garantované záruční lhůty).

V únoru 2015, firma KOBIT, spol. s.r.o. dodala následující zařízení:

- Svozový vůz s podvozkem MAN TGM 13.250 4x4 BL s nástavbou a vyklápěcím mechanismem pro svoz odpadu PRESS 10, s hákovým nakladačem a vanové kontejnery,
- drtič větví Negri Bio R240,
- plastové kontejnery o objemu 1100 litrů (52 kusů). [32]

Obrázek 3 Svozové auto s příslušenstvím [archiv autorky]

Obrázek 4 Drtič Negri Bio-ilustrační obrázek [31]

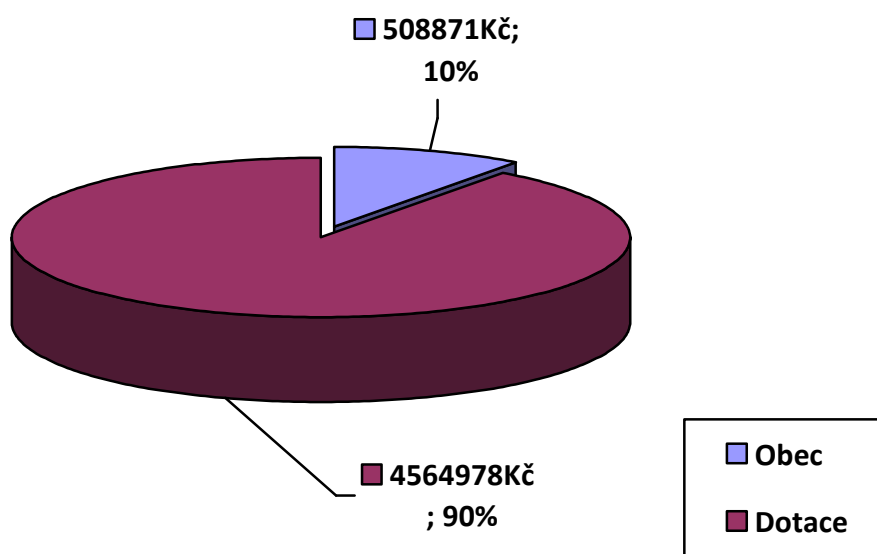
Obrázek 5 Plastové kontejnery[archiv autorky]

Dále je zažádáno o **300 kusů kompostérů**, jejichž nákup je realizován v rámci meziobecní spolupráce v Mikroregionu Buchlov. Tyto kompostéry budou zájemcům dány do bezplatného užívání a po uplynutí 5 let přejdou do jejich vlastnictví.

Financování

Zakázka „Nákup techniky na svoz separovaného odpadu“ je spolufinancována z Operačního programu Životní prostředí 2007-2013 prostřednictvím ERDF/FS a SFŽP ČR.

Graf 1 Poměr vynaložených prostředků na pořízení techniky- vlastní zpracování

Finální náklady zakázky byly 5 073 849Kč, z toho 4 564 978 tvořily dotace z fondů EU a 508 871Kč tvoří vlastní zdroje obce.

Další využití techniky

Svozový vůz a velkoobjemové kontejnery umožnili obci nabídnout nové služby občanům, a to nejen v oblasti odvozu jakýchkoliv odpadů (bioodpady, velkoobjemový odpad). Jedná se také o možnost odvozu stavební suti, betonu, nevytříděného odpadu, zeminy na místa k tomu určená. Dále obec nabízí možnost objednávky dovozu písku, šterku, kameniva a dalších druhů stavebního materiálu.

Cena za přistavení a následný odvoz kontejneru svozovým autem (např. při odvozu suti) je 300,-Kč. Pokud se jedná o víkendový pronájem, je cena 500,-Kč. V případech nutnosti uložení odvezeného materiálu je připočtena ještě cena za tuto službu.

Drtič dřevní hmoty s odbornou obsluhou lze objednat na obecním úřadě, který jej za úplaty zapůjčí. Vzniklou šterku si obyvatelé mohou ponechat pro vlastní využití nebo ji přenechají obci, která je jí schopna odebrat. Takto získaný materiál je následně uložen na obecní komunitní kompostárnu, kde se dále zpracuje a kompostuje. Získaný kompost bude využit pro obecní zeleň.

V případě štěpkovače se cena odvíjí od množství, které je nutno zpracovat. V průměru se jedná o částku 100,-Kč/hodina včetně odborné obsluhy. [32]

6.1 Systém nakládání s komunálním odpadem

V obci funguje systém separace odpadu na následující složky:

- a) Plasty včetně PET láhví
- b) Sklo
- c) Kovy
- d) Papír
- e) Biologické odpady
- f) Nebezpečný komunální odpad
- g) Objemný odpad
- h) Elektroodpad
- i) Textilní odpad
- j) Směsný komunální odpad

Odpad je soustředěn do speciálních nádob k tomu určených, které jsou příslušně označeny. Tyto nádoby jsou vhodně umístěny na několik vytypovaných místech po celé obci.

Předem avizovaný sběr a svoz nebezpečných složek komunálního odpadu a objemného odpadu zajišťuje obec minimálně dvakrát ročně. Mimo tyto příležitosti je možno tento odpad odevzdávat ve sběrném dvoře v Boršicích.

Směsný komunální odpad je umisťován do typizovaných sběrných nádob (popelnice, kontejnery) či do odpadkových košů na veřejném prostranství.

Stavební a demoliční odpad nutno likvidovat způsobem zakotveným v zákoně. V obci je možnost objednání obecního kontejneru.

6.2 Dotazníkové šetření mezi občany obce Boršice

Pro získání dat jsem zvolila metodu kvantitativního výzkumu, dotazník.

Tento dotazník poskytl výchozí data potřebná k vyhodnocení míry informovanosti a spokojenosti občanů Boršic v otázce třídění bioodpadu a kompostování.

Výzkum probíhal formou anonymních dotazníků, které bylo možno vyplnit jak ve formě elektronické, tak i fyzické. Obsahoval celkem 13 otázek (otevřených i uzavřených).

Dotazník je součástí přílohy P2.

Výsledek dotazníku byl důležitým materiálem pro návrh doporučení a zlepšení.

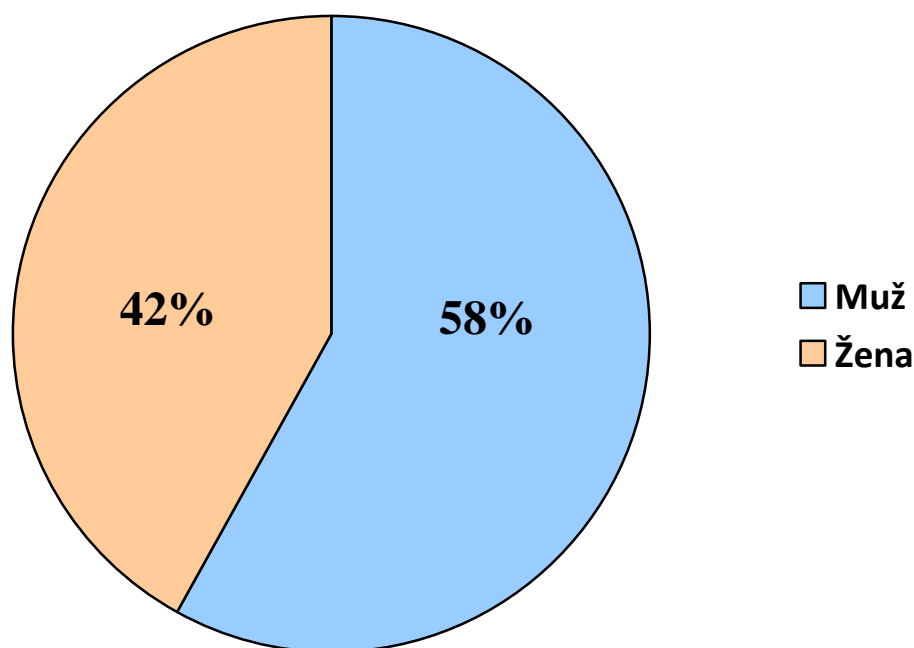
6.2.1 Výsledky dotazníkového šetření

Z celkového počtu 35 dotazníků v papírové formě bylo vyplněno a vráceno 20 dotazníků.

Elektronickou formu dotazníku vyplnilo celkem 30 respondentů. Celkem bylo zodpovězeno 50 dotazníků.

Výsledky jsou zpracovány formou přehledných tabulek a grafů, dle odpovědí dotazovaných.

Otázka č. 1: Jste muž nebo žena?

Graf 2 Poměr respondentů dle pohlaví

Průzkumu se zúčastnilo celkem 50 občanů obce Boršice. V poměru 29 mužů (58%) a 21 žen (42%).

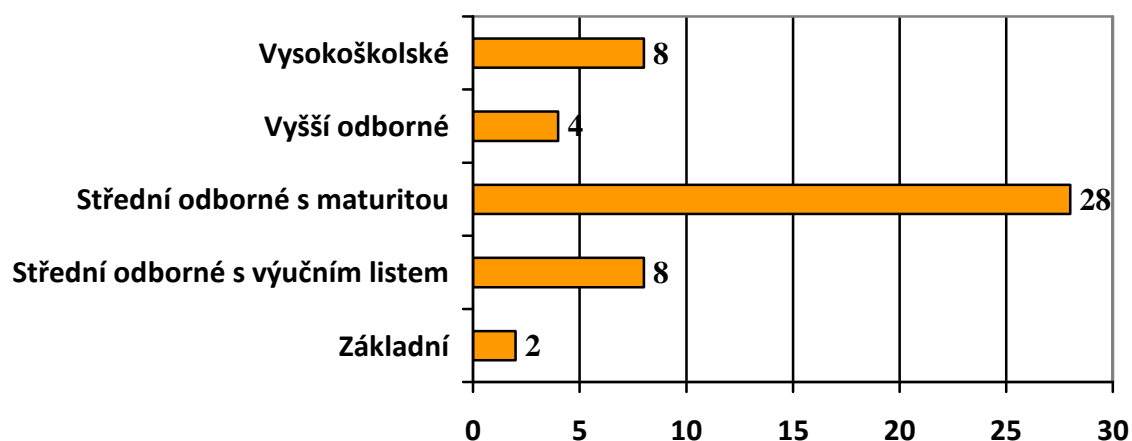
Otázka č. 2: Kolik je Vám let?

Věková skupina respondentů		
18-30 let	26	52%
31-50 let	14	28%
51-70 let	6	12%
71-90 let	4	8%

Tabulka 6 Věková skupina respondentů

Rozdělení respondentů dle věku můžeme vidět v tabulce č. 4. Dotazovaných ve věku 18-30 let se zúčastnilo 26 (52%), ve věku 31-50 let 14 (28%), 51-70 let 6 (12%) a 71-90 let 4 (8%). Můžeme tedy vidět, že nejvíce zastoupenou věkovou skupinou je skupina první 18-30 let.

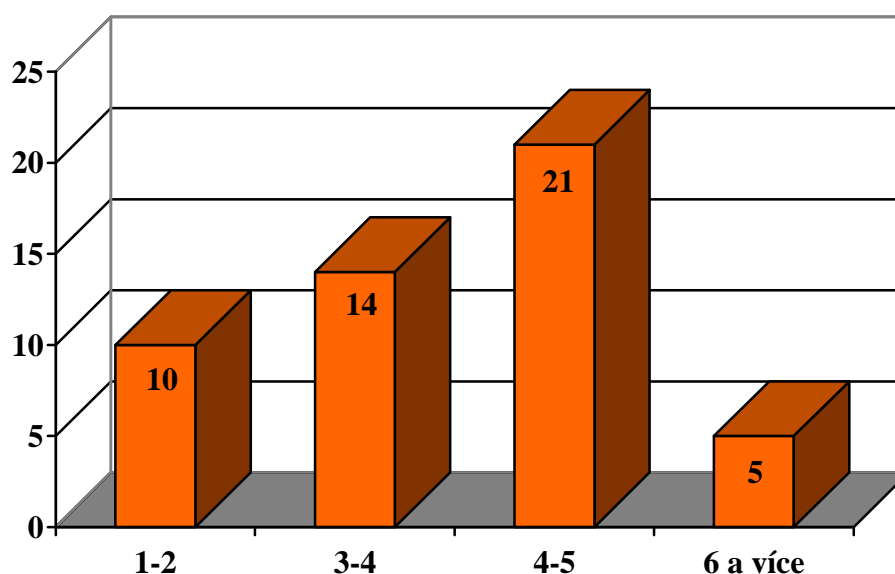
Otázka č. 3: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Graf 3 Vzdělání respondentů

Dotazovaní měli zodpovědět otázku zaměřenou na jejich nejvyšší ukončené vzdělání. Dle výsledků, dotazník vyplnilo 8 vysokoškolsky vzdělaných respondentů (16%), 4 absolventi vyšší odborné školy (8%), s počtem 28 respondentů (56%) vede střední odborné vzdělání s maturitou. Střední odborné vzdělání s výučním listem má celkem 8 dotazovaných (16%), pouze dva občané (4%) uvedli jako své nejvyšší ukončené základní vzdělání.

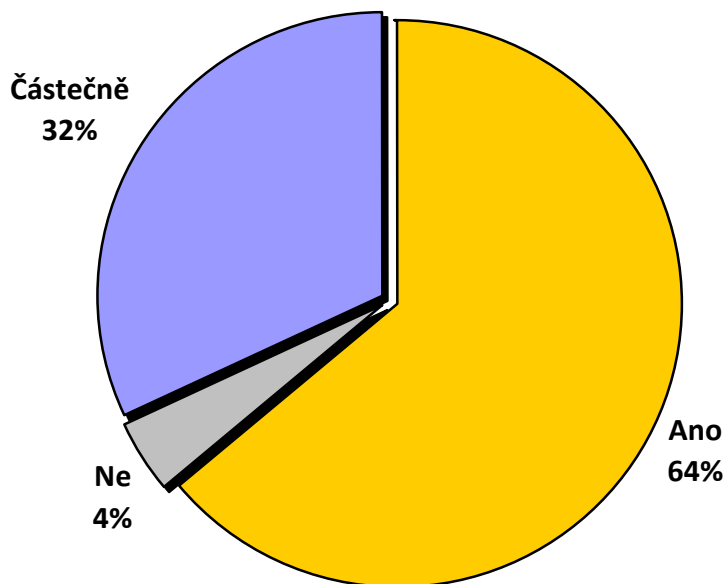
Otázka č. 4: Kolik členů žije ve Vaší domácnosti?

Graf 4 Počet lidí v jedné domácnosti

Na základě zjištěných informací, v domácnosti, kde je předpoklad největšího množství odpadu (domácnost s více než 6 členy) žije pouze 5 dotazovaných z celkových 50. Nejvíce jsou zastoupeni respondenti z domácností čítajících 4-5 osob (21 respondentů). V domě se 3-4 osobami žije 14 občanů a s 1-2 osobami 10 tázaných.

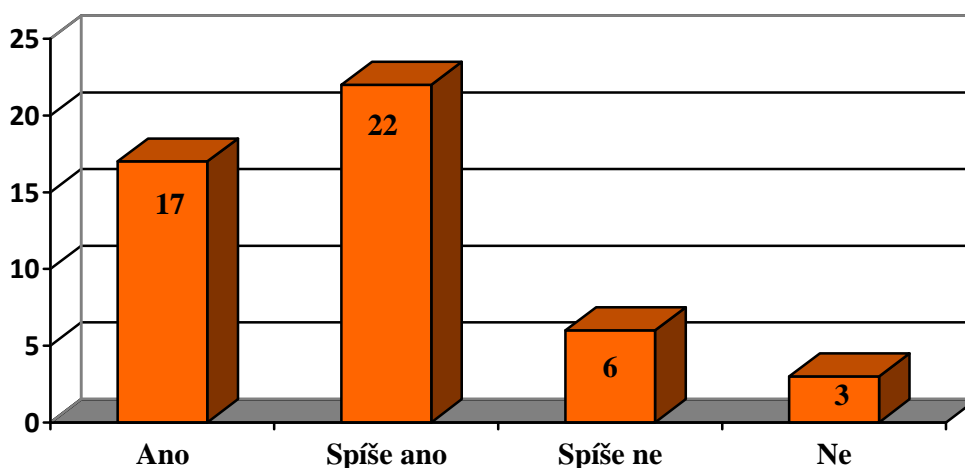
Otázka č. 5: Třídíte odpad?

Graf 5 Občané třídící odpad

Z celkových 50 respondentů, 32 (64%) uvedlo, že odpad třídí. Částečně třídí odpad 16 občanů (32%). Pouze 2 respondenti (4%) odpad netřídí vůbec.

Otázka č. 6: Domníváte se, že odpad třídíte správně?

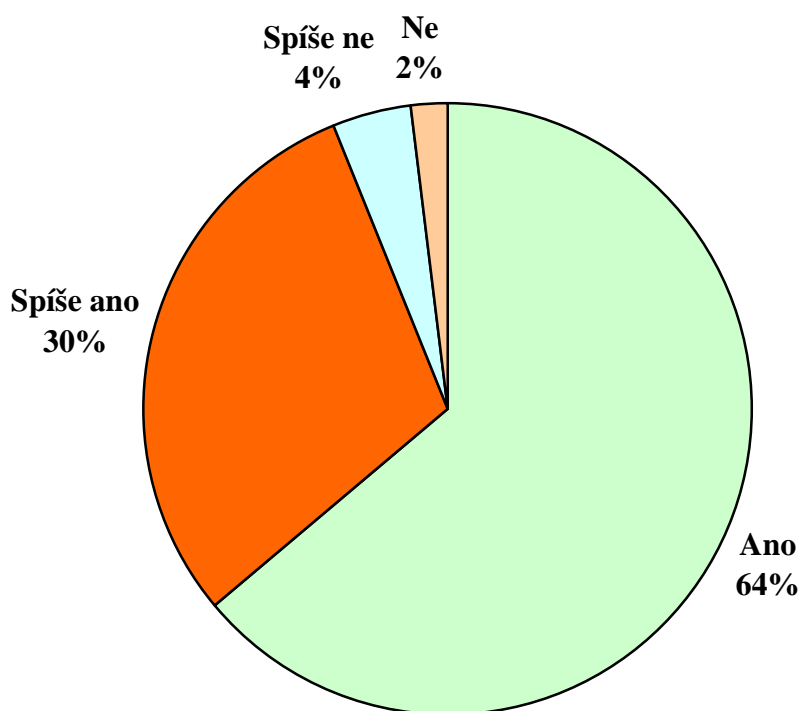

Graf 6 Správnost třídění odpadů

Otázka č. 6 byla zodpovídaná pouze respondenty, kteří na otázku č. 5 odpověděli „ano“ nebo „částečně“, což bylo 47 respondentů celkem. Z občanů, kteří odpad třídí, 3 zvolili

možnost „ne“ a 6 možnost „spíše ne“. Pouze 17 z dotazovaných zvolilo možnost „ano“ a 22 možnost „spíše ano“.

Otázka č. 7: Víte, co si představit pod pojmem bioodpad?

Graf 7 Povědomí dotazovaných o bioodpadech

64% z tázaných uvedlo, že ví, co si představit pod pojmem bioodpad. 30% jich projevila drobnou míru nejistoty a zvolilo raději možnost „spíše ano“, možnost „spíše ne“ zvolili 4%. Jen 2% z dotazovaných uvedla, že neví, co je to bioodpad.

Otázka č. 8: Můžete uvést příklad toho, co považujete za bioodpad?

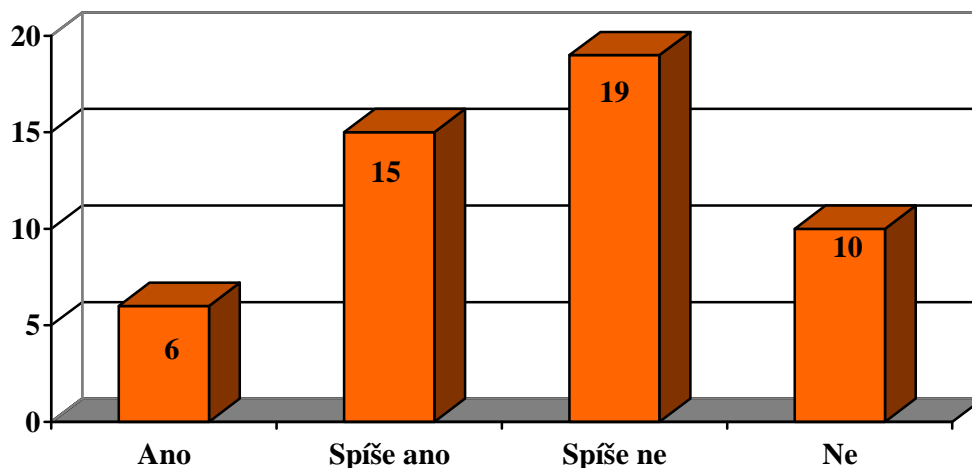
Na tuto otázku odpovídalo pouze 47 z 50 dotazovaných (vyloučeni byli ti, kteří u otázky č. 7 zvolili možnost „spíše ne“ nebo „ne“). Ze všech odpovědí, které byly posbírány, bylo **úplně správných**⁶53%, což znamená, že více než půlka respondentů odpověděla správně.

---

⁶ Jako *úplně správná odpověď* byla považována taková odpověď, ve které se nenacházela chyba.

Překvapivě celých 30% odpovědí respondentů, kteří odpověděli na předchozí otázku kladně, bylo **nesprávných**. 17% odpovědí bylo vyhodnoceno jako **částečně správných**⁷.

Otázka č. 9: Jste obeznámeni se všemi možnostmi uložení a likvidace bioodpadu v obci?

Graf 8 Informovanost o likvidaci a uložení bioodpadu

Pouze 6 dotazovaných zvolilo odpověď „ano“, 15 označilo možnost „spíše ano“. Celkem 19 občanů si myslí, že není obeznámeno se všemi možnostmi a 10 respondentů není obeznámeno vůbec.

Otázka č. 10: Víte co je to kompost/ kompostování?

Zde jednoznačné ano zvolilo 38 občanů, méně jistých si jich je pouze 12.

Otázka č. 11: Můžete stručně, vlastními slovy, popsat, co to je kompost/kompostování?

Na tuto otázku odpovídali všichni, kteří na otázku č. 10 odpověděli „ano“ a „spíše ano“. Jak je patrné z grafu č. 9, na otázku č. 11 odpovídalo všech 50 respondentů.

Jako **úplně správné** bylo vyhodnoceno celkem 28 odpovědí (56%), odpovědí, které byly vyhodnoceny jako **částečně správné**, bylo zaznamenáno 11 (22%). I přesto, že všech 50 respondentů odpovědělo, že ví co to je kompost či kompostování, tato otázka ukázala, že tomu tak není. **Špatně** odpovědělo celkem 11 osob (22%).

---

⁷ Jako *částečně správná odpověď* byla považována odpověď, ve které se vyskytla pouze jedna chyba či neúplnost.

Otázka č. 12: Kompostujete doma?

	Počet	%
ANO	30	60%
NE	20	40%

Tabulka 7 Počet občanů praktikujících kompostování

Doma kompostuje 60% z dotazovaných (30), nekompostuje 40% respondentů (20).

Otázka č. 13: Využili jste nabídky obce na bezplatný pronájem kompostéru?

Více než půlka dotazovaných (54%), kompostér nevlastní vůbec. 24% občanů využilo možnosti bezplatného pronájmu od obce a 22% této nabídky nevyužilo, protože již kompostér vlastní. Při volbě možnosti „Ne, mám vlastní“, nebylo bráno v potaz, zda se jedná o kompostéry plastové, proutěné či kompostéry domácí výroby.

Otázka č. 14: Vlastní poznatky, návrhy na zlepšení, připomínky:

Tato otázka byla ponechána prázdná pro vepsání vlastních poznatků a připomínek. Z 50 respondentů této možnosti využilo pouze 16 z nich.

V této otázce se ve větší míře vyskytovalo celkem 5připomínek.

- Obec by měla více informovat o možnostech nakládání s bioodpady. (4x)
- Lidé patří mezi hlavní znečišťovatele planety a měly by se učit, jak tomu zabránit. Zintenzivnit osvětu, ještě více informovat. (5x)
- Zvýšení četnosti svozů tříděného odpadu, především plastů a papíru. (8x)
- Pokusit se zabránit znečištění břehů a koryta potoku Dlouhá řeka. (2x)
- Zájem o přijetí vyhlášky na úplný či částečný zákaz pálení. (4x)

Vyhodnocení dle závislostí

Dle odpovědí bylo zjištěno, že výsledek je velmi ovlivněn pohlavím, věkem a dosaženým vzděláním.

Na otázku, týkající se třídění odpadu v domácnosti odpovídali všichni dotazovaní. Dle výsledků se dá říct, že poctivě třídí většina žen, ve všech věkových kategoriích, muži představovali velké procento u odpovědi „třídím jen částečně“. Tento fakt můžeme přisoudit tomu, že ve většině rodin, se o chod domácnosti stará žena, stejně tak jako o odpad, který domácnost vyprodukuje.

Stejně tak, u otázky o bioodpadech. Vzhledem k tomu, že se jednalo o otázku otevřenou, byla posuzována míra správnosti odpovědi. Zde přesněji odpovídaly ženy nežli muži, ale už ne s takovým vysokým rozdílem.

Z dotazovaných 6 vysokoškoláků jich 5 odpovědělo úplně správně na všechny otevřené otázky. Se snižujícím stupněm vzděláním se snižovala také úroveň správnosti.

Ač výjimku tvoří dva respondenti, jež jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedli vzdělání základní. Tito dva občané sice nezodpověděli úplně správně otázku týkající se bioodpadů, ale velmi dobře vystihli samotný princip kompostování, překvapivě, jeden z nich zmínil i vermikompostování (při kompostování jsou využívány žížaly).

6.3 SWOT analýza

V následující části je provedena SWOT analýza systému nakládání s odpady v obci. V této analýze jsou identifikovány silné a slabé stránky (interní část) a příležitosti a hrozby (externí část). Jednotlivé položky těchto částí byly ohodnoceny, abychom získali konečnou bilanci analýzy.

Tato analýza je zpracována formou dvou tabulek. Tabulky číslo 8 (silné a slabé stránky) a tabulky číslo 9 (příležitosti a hrozby)

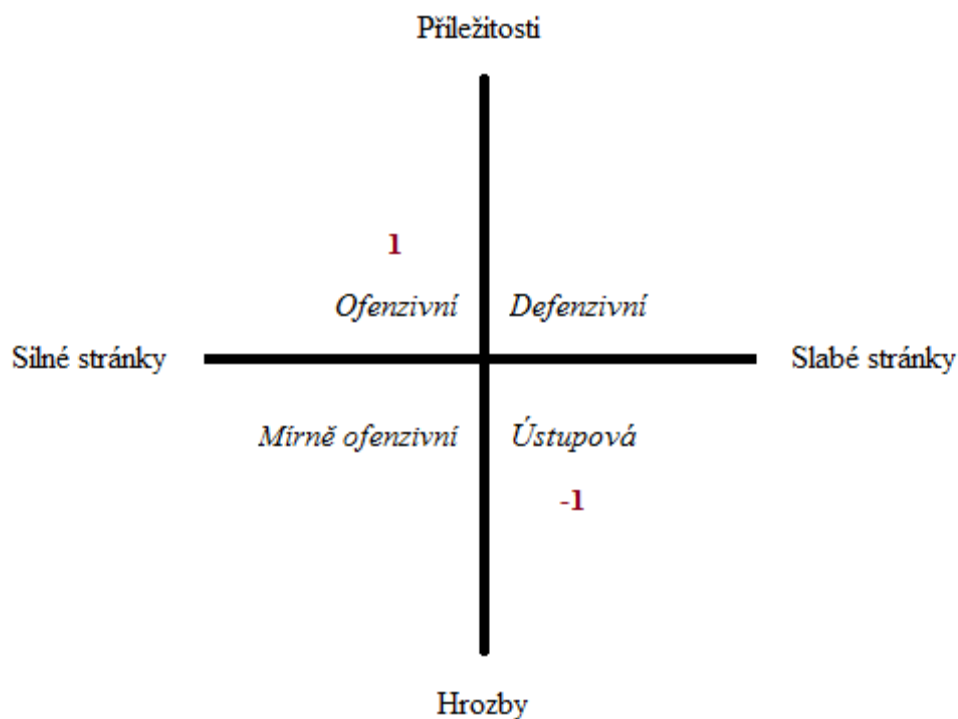
Silné stránky	Známka	Slabé stránky	Známka
Technika pro svoz odpadů	4	Existence skládek	-4
Pravidelný svoz odpadů	3	Nedostatečný svoz tříděných odpadů	-5
Sběrný dvůr v obci	3	Malá informovanost a vzdělanost	-5
Zavdený systém separace bioodpadu	3	Nepořádek v blízkosti kontejnerů	-2
Počet občanů třídící odpad	5	Občané znečišťující prostředí bioodpady	-2
Velký sběrný dvůr v dobré dojezdové vzdálenosti	3	Absence obecně závazné vyhlášky o pálení rostlinných zbytků	-2
Celkem	21	Celkem	20

Tabulka 8 Silné a slabé stránky systému nakládání s odpady v Boršicích [vlastní zpracování]

Příležitosti	Známka	Hrozby	Známka
Další cílené využití dotaci OP	4	Nedostatečná informovanost	-3
Vyšší míra propagace uvnitř obce	4	Chybějící finanční prostředky	-2
Další rozvoj meziobecní spolupráce	3	Zánik podpory státu	-3
Opatření proti vzniku menších skládek	2	Zhoršení ŽP	-5
Vznik obecně závazné vyhlášky o pálení rostlinných zbytků	1	Zvýšení nákladů na provoz techniky	-4
Využití zakoupené techniky i v dalších oblastech	2	Pasivita občanů	-2
Vznik kompostárny	2		
Vznik energetické zařízení na využití odpadů	1		
Celkem	19	Celkem	20

Tabulka 9 Příležitosti a hrozby systému nakládání s odpady v Boršicích [vlastní zpracování]

Obrázek 6 Graf SWOT analýzy

Ve SWOT analýze systém nakládání s odpady byla použita hodnotící škála 1-5, s tím že položky hodnocené stupněm 5 jsou ty, se kterými jsme obecně nejvíce spokojeni. Stupeň 1 vyjadřuje nejnižší spokojenost. Jak je patrné z obrázku číslo 6, výsledné hodnoty rozdílů mezi silnými a slabými stránkami, příležitostmi a hrozbami jsou 1 a -1. Tento výsledek tedy řadím do třetího kvadrantu, tedy kvadrantu mírně ofenzivní strategie. Proto by obec měla zvážit své silné stránky a začít je využívat k zamezení potenciálních hrozeb.

7 ANALÝZA RIZIK SYSTÉMU NAKLÁDÁNÍ S ODPADY V BORŠICÍCH

Za rizika, jež lze považovat jako ohrožující, byly identifikovány negativní legislativní změny, nedostatečná odbornost zainteresovaných v oblasti nakládání s odpady, neočekávané zvýšení nákladů na provoz techniky, vznik nelegálních skládek, hrozící nedostatek finančních prostředků v budoucnu, zvyšující se pasivita občanů v oblasti nakládání s odpady, snižující se informovanost a vzdělanost, ohrožení životního prostředí. Tyto rizikové oblasti jsou následně hodnoceny dle závažnosti.

7.1 Negativní legislativní změny

Mezi rizikotvorné faktory lze zařadit i legislativní změny negativního charakteru. Posledními změnami v legislativě týkající se odpadů vznikla obcím povinnost zabezpečit systém pro nakládání s odpady, jejich separaci, svoz a následnou likvidaci.

Negativní změnou považujeme například další novelu zákona o odpadech, která bude platná od roku 2024. Novela se týká zákazu skládkování směsných komunálních odpadů. Bohužel tato schválená novela již dále neřeší otázku, zda se tyto odpady budou pálit (spalovny) či s nimi bude možno nakládat jinak. Pro obecní systém nakládání s odpady tato další novela bude v budoucnu znamenat, že bude nutno provést nutné kroky, které povedou k jejímu dodržování. Tyto kroky budou znamenat nutnost vynaložení dalších nemalých prostředků. Zde se nabízí možnost energetického využití odpadů.

7.2 Odbornost/neodbornost zainteresovaných

Nové změny s sebou přináší nové povinnosti. Je třeba, aby s odpady bylo nakládáno efektivně, ale šetrně k životnímu prostředí. Semináře, přednášky či vzdělávací programy jsou nutností pro představitele obce, jež tuto oblast řeší.

Mikroregion Buchlov se touto otázkou zabýval a pod jeho záštitou byla zorganizována konference na téma „Skládkování jako nejhorší způsob ukládání odpadů“. Na této konferenci byly řešeny způsoby snížení množství komunálního odpadu či postupy na snižování výdajů za skládkování.

7.3 Zvýšení nákladů na provoz techniky

Hovoříme o nákladech spojených s provozem (např. provozní kapaliny, pohonné hmoty, servisní služby pozáruční/mimozáruční). Tyto faktory mohou negativně ovlivňovat provoz techniky a následně mohou vést ke zvýšení konečných cen. Růst cen služeb a zboží je neovlivnitelným faktorem, ovlivnit lze hospodárné a efektivní využívání techniky.

7.4 Vznik skládek

Na území obce se nachází oblast o velikosti asi 7 hektarů. Tato oblast byla dříve využívána jako skládka pro ukládání tuhých domovních paliv a některých dalších odpadů průmyslového původu. Informace o bližším charakteru odpadů, jež zde byly ukládány, chybí. Tato skládka byla rekultivována, bohužel velmi nedostatečně.

V nynější době se skládka na území nenachází, ale hrozící riziko vzniku „černých skládek“ je velmi aktuální.

7.5 Finanční prostředky v budoucnu

Jedná se o prostředky jak z obecního rozpočtu, tak možnost získání finančních prostředků z dotačních a operačních programů. Do budoucna není jisté, zdali bude tato oblast podporována stále tak intenzivně a zůstane tak možnost tyto prostředky čerpat. Pro obec s takovou velikostí, jsou některé investice v této oblasti nerealizovatelné bez podpory.

7.6 Pasivita občanů

Pasivita občanů plynoucí ze zvyšujícího se množství druhů tříděných odpadů a jejich nezájem se podílet na ochraně životního prostředí a nechuti se na toto téma samy informovat.

7.7 Snižující se informovanost a vzdělanost

Možným zdrojem snižující se informovanosti může být již výše zmíněná pasivita nebo nedostatek veřejně dostupných zdrojů informací. V rámci vzdělanosti lze přednostně řešit vzdělanost dětí a dospívajících, jež vytvoří základnu informovaných a vzdělaných. Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta může být považována jako jeden z nejdůležitějších oborů, které je nutno stále rozvíjet.

7.8 Ohrožení životního prostředí

Odpady jsou jedna z nejnebezpečnějších složek, která ohrožuje životní prostředí. Hrozbou jsou pro spodní i povrchové vody, černé skládky jsou obývány nežádoucími hlodavci a nebezpečnými mikroorganismy, jsou nebezpečím pro faunu a flóru a neopomenutelným je i zábor půdy odpady.

7.9 Analýza rizik

V této kapitole budou vyhodnocena jednotlivá rizika zmiňována v kapitolách předchozích. Tato rizika jsou analyzována pomocí matice rizik. Principem této metody je přiřazení hodnot dle pravděpodobnosti jeho výskytu a míře závažnosti jeho dopadů. Hodnoty u jednotlivých rizik jsou vynásobeny. Tyto výsledky poté určí jejich závažnost, přijatelnost a naléhavost, s jakými je potřeba toto riziko řešit, která oblast musí být řešena prioritně.

Pravděpodobnost	Dopad na systém třídění odpadů			
	1 - malý	2 - střední	3 - velký	4 - kritický
1 - zanedbatelná				
2 - malá		Legislativní změny Nedostatečná odbornost v oblasti nakládání s odpady		
3 - střední		Zvýšení nákladů na provoz techniky využívané při separaci odpadu Vznik skládek	Hrozící nedostatek finančních prostředků	
4 - velká		Zvyšující se pasivita občanů v oblasti třídění odpadů	Snižující se informovanost a vzdělanost v oblasti odpadů	Vážné ohrožení životního prostředí

Tabulka 10 Hodnocení rizik [vlastní zpracování]

Bodová hodnota rizika	Přijatelnost rizik
1 - 3	Zanedbatelné – není nutné přijímat žádné opatření
4 - 7	Přijatelné – protiopatření jsou přijímána na úrovni organizace či větší kontrolou
8 - 11	Nežádoucí – protiopatření je nutné řešit v určeném termínu
12 - 16	Nepřijatelné – protiopatření je nutno řešit okamžitě

Tabulka 11 Kritéria pro hodnocení rizik [vlastní zpracování]

Vyhodnocením lze pozorovat patrné výsledky. Jako zanedbatelné riziko, u kterého není nutno přijímat žádné opatření je riziko legislativních změn. Legislativní změny nejsou rizikem, jež by mohlo vzniknout náhle, ale jedná se o dlouhodobější proces. Jako přijatelná rizika jsou hodnoceny dvě z uvedených, a to vznik skládek a zvýšení nákladů na provoz technik. Zvýšení nákladů je možno kontrolovat a vznik skládek není na tomto území aktuální. Je řešeno spíše likvidace stávající bývalé skládky. Mezi nežádoucí rizika, jejichž protiopatření je nutno řešit okamžitě je zařazena pasivita občanů v oblasti odpadů a hrozící nedostatek financí. Nepřijatelnými riziky je snižující se informovanost a vzdělanost občanů a vážné ohrožení životního prostředí.

8 SHRNU TÍ A DOPORU ČEN Í

Mnoho občanů si byla nejistá ve správnosti svého třídění. Je třeba vytvořit minimální informační materiál, který bude obsahovat základní skupiny pro třídění a budou zde vyznačeny konkrétní výrobky či obaly, které do daného kontejneru patří. Stávající obrázky na kontejnerech se zdají pro občany nedostačující.

Dále se stále u občanů projevuje neznalost v oblasti bioodpadů, která vede ke špatnému třídění bioodpadu, tím pádem k jeho znehodnocování. V přílohách 4 a 5 jsou vloženy návrhy informačně-propagačních letáků, které by bylo možno do budoucna využít nejen jako materiál propagační, ale i materiál informační a naučný. První leták se zaměřuje na bioodpad jako takový. Jsou zde zodpovězeny základní otázky. Druhý leták informuje o uložení bioodpadů formou kompostování. Zde jsou také zodpovězeny ty nejzákladnější otázky.

Naskytá se také možnost vytvoření obecně závazné vyhlášky o zákazupálení, aby se zabránilo zbytečnému znečišťování ovzduší (Boršice se nachází spíše v údolní části s nižší proudivostí vzduchu).

Umístění cedulí podél potoku Dlouhá řeka, s upozorněním na zákaz znečišťování toku bioodpadem. Toto znečištění se nejvíce projevuje na splavech, kde se odpad hromadí a hrozí tak vylití z koryta

Další oblastí pro zlepšení je propagace možnosti přistavení velkoobjemového kontejneru (jak na bioodpad, tak např. na stavební suť), a následný odvoz těchto materiálů a informování o možnosti zapůjčení drtiče dřevního materiálu. Mnoho občanů je odrazováno od pronájmu této techniky kvůli tomu, že cena za tyto služby není nikde veřejně vyvěšena a je nutno se na ni informovat zvláště po telefonu u pana místostarosty. Nelepším řešením se jeví propagace těchto služeb pomocí dostupných prostředků: webových stránek, zpravodaje, rozhlasu a infokanálu na kabelové televizi.

Velká část praktické části byla zaměřena na identifikaci rizik a hrozeb, které mohou ohrožovat zavedený systém. Zaměřit se na ty rizika, která byla ohodnocena jako nepřijatelná by byl krok vpřed. Doporučuji se zaměřit konkrétně na již zmiňované vzdělávání a informovanost. Propagační materiál ve formě letáků (návrhy letáků jsou součástí přílohy 4 a 5) je formou přijatelnou pro dospělé obyvatelstvo. Mimo jiné je ale nutno se zaměřit na děti a dospívající. Zde vidím jako východisko možné besedy v místní základní a mateřské škole či akce formou hry, například při příležitosti Dne země nebo dalších akcí pořádaných

obcí. Součástí těchto akcí by měla být především praktická ukázka (třídění jednotlivých surovin, ukázka kompostování). Dítě ovládající zásady toho, jak správně třídit se může stát inspirací pro své rodiče, kteří jej v tom budou podporovat.

Trvale udržovat životní prostředí v obci by mělo být obecně jedním z nejdůležitějších úkolů, obec by i nadále měla klást vysoké nároky v této oblasti a nastavovat vysoké standardy na jejich udržování. Nebýt pasivní vůči občanům a podnikatelům, kteří je porušují a být více důslední v postihování těchto činů, kterých na území obce přibývá.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývá environmentálními aspekty v komunitně vedeném místním rozvoji. Cílem bylo čtenáře zasvětit do problematiky regionální, strukturální politiky a regionálního rozvoje a diskutovat principy fungování komunitně vedeného místního rozvoje.

Druhým cílem bylo zhodnocení environmentálních aspektů strategie MAS Buchlov. Zde jsem dospěla k názoru, že neaktuálnější a nejvíce řešenou částí je oblast nakládání s odpady na celém území MAS. Z tohoto důvodu jsem se na oblast odpadového hospodářství v mikroregionu zaměřila detailněji. Po podrobném rozebrání zadávací dokumentace k veřejné zakázce, která jimi byla vyhlášena, jsem nabyla dojmu, MAS velmi pohotově a pružně reaguje na místní potřeby.

V další části je čtenáři demonstrován způsob separace a svozu odpadu na území obce z praktického hlediska.

Dotazníkovým průzkumem jsem zjišťovala, zdali mají občané základní poznatky o některých typech odpadů, o možnostech dalšího využití či likvidace těchto odpadů. Dospěla jsem k názoru, že informovanost občanů v této obci je spíše zavádějící. Mnozí občané jsou informováni jen z poloviny. Součástí této práce je také SWOT analýza systému odpadového hospodářství na území obce a také byla provedena analýza rizik, kterou byla vyhodnocena možná rizika.

Přínos této práce vidím především v podrobném zmapování systému nakládání s odpady v obci Boršice. Vytvoření návrhů a doporučení pro zlepšení situace, která byla vytvořena na základě dat získaných jak z dotazníkového šetření, tak i ze SWOT analýzy a analýzy rizik

Za praktický přínos považují mimo jiné i vytvoření vzorového propagačního materiálu, který je dle mého názoru jedním z u nejjednodušších způsobů, jak se mohou nové informace co nejrychleji dostat do domácností a tím alespoň trochu zvýšit základní povědomí obyvatel.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

- [1] WOKOUN, René. Regionální a strukturální politika Evropské unie: obecná východiska, implementace a monitorování. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0734-X
- [2] WOKOUN, René. Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-807-2016-990.
- [3] WOKOUN, René. Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2003, 326 p. ISBN 80-245-0517-7.
- [4] Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 4. vyd., Ve vyd. a nakl. Aleš Čeněk 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004, 447 s. ISBN 80-864-7380-5
- [5] EUROSKOP. Správní členění (systém NUTS). In: Euroskop.cz: Věcně o Evropě [online]. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8642/sekce/spravni-cleneni-system-nuts/>
- [6] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014–2020. 2013, 150 s.
- [7] Jednotný evropský akt: článek 23. In: 1986. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/2/763-jea.pdf>
- [8] Smlouva o založení Evropského společenství: článek 2. In: 1957. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/754-smlouva_o_es.pdf
- [9] Slovník pojmů: Programování. Evropské strukturální a investiční fondy [online]. [cit. 2015-02-16]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/P/Programovani>
- [10] Slovník pojmů: Adicionalita. Evropské strukturální a investiční fondy [online]. [cit. 2015-02-16]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/A/Adicionalita>
- [11] Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, odbor vnějších vztahů, Fondy EU: Glosář základních pojmů, Praha, Metropolis Media, a.s., 2005, str. 36.
- [12] LUKÁŠKOVÁ, Eva, Eva HOKE a Marek TOMAŠTÍK. Strukturální politika. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení, 2011, 121 s. ISBN 978-80-7454-116-2.

- [13] BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. Strukturální politika Evropské unie. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009, xvii, 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
- [14] EVROPSKÁ KOMISE. Politika soudržnosti. 2014-2020: Integrované teritoriální investice. 2014, 5 s. ISBN 978-92-79-37144-8. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/iti_cs.pdf
- [15] EVROPSKÁ KOMISE. Politika soudržnosti 2014-2020: Komunitně vedený místní rozvoj. 2014, 6 s. ISBN 978-92-79-37048-9. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/community_cs.pdf
- [16] ODBOR ROZVOJE A STRATEGIE REGIONÁLNÍ POLITIKY MMR- ČR. Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014–2020: Návrh. 2014, 34 s. Dostupné z: http://nsmascr.cz/content/uploads/2014/02/SCLLD-26012014_mmr.pdf
- [17] ArcCR 500 3.1
- [18] ŽALOUDEK, Karel. Encyklopedie politiky. Praha : Libri, 1999. ISBN 80-85983-75-3.
- [19] NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1303/2013. In: 2013. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/8b7d5fac-cf9d-4d06-9b83-492c3664f5a3/1303-Narizeni-o-spolecnych-ustanovenich.pdf?ext=.pdf>
- [20] Slovník pojmů: Místní akční skupina.. Evropské strukturální a investiční fondy [online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/M/Místni-akční-skupina-\(MAS\)](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/M/Místni-akční-skupina-(MAS))
- [21] O nás: Členská základna k 15. 10. 2014. NS MAS ČR: Národní síť Místních akčních skupin České republiky[online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/content/uploads/2014/12/clenove-NS-MAS-CR-k-15.10.2014-.pdf>
- [22] Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). EAGRI: Dotace [online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z:<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/komunitne-vedeny-mistni-rozvoj-clld/>
- [23] MAS Buchlov: Místní akční skupina regionu Buchlov [online]. 14.4.2015 [cit. 2015-04-29]. Dostupné z:<http://www.buchlov.cz/>
- [24] Veřejný rejstřík a Sběrka listin: Úplný výpis ze spolkového rejstříku. Justice.cz: Oficiální server českého soudnictví [online]. [cit. 2015-04-29]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=782032&typ=UPLNY>

- [25] Metodika závěrečné práce. Lorenc.info [online]. 2007-2013 [cit. 2015-04-29]. Dostupné z: <http://lorenc.info/zaverecne-prace/metodika.htm>
- [26] KURAŠ, Mečislav. Odpadové hospodářství. Vyd. 1. Ekomonitor. ISBN 978-80-86832-34-0.
- [27] Zadávací dokumentace: Mikroregion Buchlov, svazek obcí pro rozvoj cestovního ruchu. STAVEBNÍonline: Portál o veřejných zakázkách [online]. [cit. 2015-05-05]. Dostupné z: <https://stavebnionline.cz/Profily/profil.asp?Typ=2&ID=662&IDZak=4806>
- [28] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Produkce odpadů v roce 2013. Český statistický úřad [online]. [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20543775/2800201401.pdf/dc648a21-6ff6-4654-a1a9-9405ec90b936?version=1.0>
- [29] VOŠTOVÁ, Věra, 2009. Logistika odpadového hospodářství. Vydání 1. Praha: České vysoké učení technické v Praze. ISBN 978-80-01-04426-1.
- [30] Obec Boršice. Obec Boršice. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://borsice.cz/obec-borsice>.
- [31] Negri bio R240 standardní podvozek - drtič větví. Tlamka: Zahradní technika [online]. [cit. 2015-05-06]. Dostupné z: <http://tlamka.cz/negri-bio-r240-standartni-podvozek-drtic-vetvi.htm>
- [32] Interní dokumenty a ústní sdělení. Obecní úřad Boršice. 2015

EZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ORP	Obce s rozšířenou působností
ČR	Česká republika
SRR	Strategie regionálního rozvoje
RR	Regionální rozvoj
OP	Operační program
EU	Evropská unie
ŽP	Životní prostředí
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
EU	Evropská unie
ISÚ	Integrovaná strategie území místní akční
IAPRÚ	Integrovaný akční plán rozvoje území MAS
MAS	Místní akční skupina
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí České republiky
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
FS	Fond soudržnosti

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Organizační jednotky NUTS II v ČR	21
Obrázek 2 Grafické znázornění schvalovacího procesu v území..	33
Obrázek 3 Svozové auto s příslušenstvím	48
Obrázek 4 Drtič Negri Bio	48
Obrázek 5 Plastové kontejnery	49
Obrázek 6 Graf SWOT analýzy	62

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Klasifikační kritérium NUTS.....	20
Tabulka 2 Základní údaje o MAS Buchlov	38
Tabulka 3 Rozmístění nádob do jednotlivých obcí	43
Tabulka 4 Rozmístění nádob do jednotlivých obcí	44
Tabulka 5 Členové Mikroregionu Buchlov	46
Tabulka 6 Věková skupina respondentů	53
Tabulka 7 Počet občanů praktikujících kompostování	58
Tabulka 8 Silné a slabé stránky systému nakládání s odpady v Boršicích	60
Tabulka 9 Příležitosti a hrozby systému nakládání s odpady v Boršicích	61
Tabulka 10 Hodnocení rizik	65
Tabulka 11 Kritéria pro hodnocení rizik.....	66

SEZNAM GRAFŮ

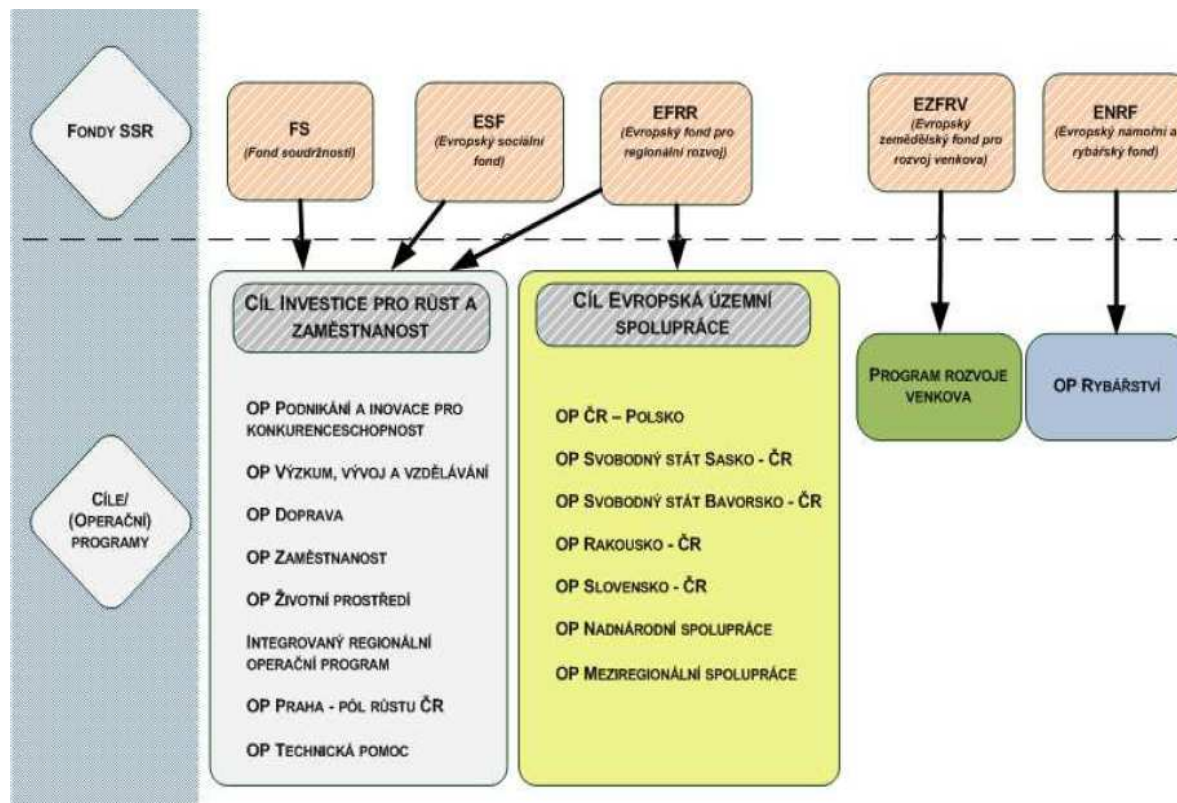
Graf 1 Poměr vynaložených prostředků na pořízení techniky- vlastní zpracování.....	50
Graf 2 Poměr respondentů dle pohlaví	52
Graf 3 Vzdělání respondentů	53
Graf 4 Počet lidí v jedné domácnosti	54
Graf 5 Občané třídící odpad.....	55
Graf 6 Správnost třídění odpadů	55
Graf 7 Povědomí dotazovaných o bioodpadech	56
Graf 8 Informovanost o likvidaci a uložení bioodpadu	57

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Navržené programy pro rok 2014-2020	78
Příloha 2 Dotazník	79
Příloha 3 Propagační materiál „Biodpad“	81
Příloha 4 Propagační materiál „Kompostuj“	82

Příloha 1 Navržené programy pro rok 2014-2020

V rámci realizace politiky soudržnosti, je nutné vycházet z přijaté programové dokumentace. Tato dokumentace vychází ze **Strategických obecných zásad Společenství** (rámcový strategický dokument pro uskutečňování politiky soudržnosti). Zásady této evropské dokumentace jsou východiskem pro **Národní rozvojový plán** (základní dokument ČR pro uplatňování politiky hospodářské a sociální soudržnosti). Na Národní rozvojový plán navazuje **Národní strategický referenční rámec** (základ pro tematické a regionální operační programy). Z předchozí dokumentace se odvíjejí **jednotlivé operační programy**. [133]

Příloha 2 Dotazník

Dotazník

Dobrý den,

mé jméno je Zuzana Fryštáková a jsem studentkou Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, oboru Řízení environmentálních rizik. Pro bakalářskou práci na téma **Environmentální aspekty komunitně vedeného místního rozvoje** potřebuji provést kvantitativní výzkum týkající se této problematiky v oblasti nakládání s odpady.

Proto si Vás dovoluji požádat o vyplnění tohoto dotazníku, který je zcela anonymní a informace z něj získané budou sloužit pouze k vypracování bakalářské práce.

Děkuji

Zuzana Fryštáková

1. Jste muž nebo žena?

- Muž
- Žena

2. Kolik je Vám let?

- 18-30
- 31-50
- 51-70
- 71- 90

3. Nejvyšší dosažené vzdělání:

- Základní
- Střední odborné s výučním listem
- Střední odborné s maturitou
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské

4. Kolik členů čítá Vaše domácnost:

- 1-2
- 3-4
- 4-5
- 6 a více

5. Třídíte odpad?

- Ano
- Ne
- Částečně

6. Domníváte se, že odpad třídíte správně? (Pokud jste u předešlé otázky zvolili možnost NE, neodpovídejte)

- Ano
- Spíše ano
- Ne
- Spíše ne

7. Víte, co si představit pod pojmem bioodpad?

- Ano
- Spíše ano
- Ne
- Spíše ne

8. Můžete uvést příklad toho, co považujete za bioodpad? (Pokud jste u předchozí otázky zvolili možnost NE nebo SPÍŠE NE, neodpovídejte)

9. Jste obeznámeni se všemi možnostmi uložení a likvidace bioodpadů v obci?

- Ano
- Spíše ano
- Ne
- Spíše ne

10. Víte co je to kompost/kompostování?

- Ano
- Spíše ano
- Ne
- Spíše ne

11. Můžete stručně, vlastními slovy, popsat, co to je kompost nebo kompostování? (Pokud jste u předchozí otázky zvolili možnost NE nebo SPÍŠE NE, neodpovídejte)

12. Kompostujete doma?

- Ano
- Ne

13. Využili jste nabídky obce na bezplatný pronájem kompostéru?

- Ano
- Ne
- Ne, kompostér již vlastním.

14. Vlastní poznatky, návrhy na zlepšení, připomínky:

Příloha 3 Propagační materiál „Biodpad“

VÍTE ŽE ...

- **AŽ 40% KOMUNÁLNÍHO ODPADU TVOŘÍ BIODPAD?**
- **BIODPAD JE JEDINÝ ODPAD V DOMÁCNOSTI, KTERÝ LZE PŘEMĚNIT NA CENNÉ ORGANICKÉ HNOJIVO?**
- **BIODPAD LZE DOBŘE VYUŽÍT V ENERGETICE?**

Co to je biodpad?

Biodpad je zkrácený název pro biologicky rozložitelný odpad. Shromážděný biodpad ukládáme do domácího kompostéru, na zahradní kompost či do sběrné nádoby na biodpad.

Co patří do biodpadu?

Tráva, rostliny, seno, sláma, menší větve, keře, štěpka, hobliny, piliny, zbytky ovoce zeleniny, zbytky vařených jídel, skořápky, kávová sedlina, stará zemina, podestýlka a trus býložravých zvířat, popel ze dřeva.

Co do biodpadu nepatří?

Živočišné zbytky, nábytek, matrace, koberce, papír, stavební odpad, trus, exkrementy (včetně plen), kosti, maso, papír.

Kam s ním?

Do kontejneru na biodpad, do popelnice určené na biodpad či na kompost.

CO S BIOODPADEM? KOMPOSTUJ!

Proč kompostovat?

Díky tomuto procesu lze získat materiál obsahující humus, ve kterém se váží organické a minerální látky a voda, které jsou pak k dispozici pro rostliny. Hotový kompost je tedy kvalitním hnojivem, které obsahuje vše, co při pěstování z půdy odebíráme.

Způsoby kompostování doma?

Kompostovat lze volně na zahradě nebo v kompostovacích boxech. Stačí dodržet pár jednoduchých pravidel: kontrolovat vlhkost, přidávat správné suroviny, míchání materiálů, přidávat zeminu, každé 1-2 měsíce prohazujeme.

Co patří do kompostu?

Zbytky ovoce, zeleniny, zbytky pečiva, skořápky, kávová sedlina, podestýlka domácích býložravých zvířat, posekaná tráva, listí, piliny.

Co do kompostu rozhodně nepatří?

Kosti, odřezky masa, stolní oleje a tuky, rostliny napadené chorobami, exkrementy masožravých zvířat, popel z uhlí či cigaret.